

pentru aprobarea Ghidului Solicitantului – condiții specifice de accesare a fondurilor pentru dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor, Axa Prioritară 3 Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor, Obiectivul Specific (OS) 3.1 Reducerea numărului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor în România, Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene

Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020

Axa prioritară 3. *Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor*

Obiectivul Specific 3.1. *Reducerea numărului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor în România*

GHIDUL SOLICITANTULUI

CONDIȚII SPECIFICE DE ACCESARE A FONDURILOR

DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE MANAGEMENT INTEGRAT AL DEȘEURILOR

Cod apel: POIM/870/3/1/Reducerea numarului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor în România

Titlu: Apel de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor - proiecte noi de investiții

August 2022

CUPRINS

CAPITOLUL 1. INFORMAȚII DESPRE APELUL DE PROIECTE	3
1.1. Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiectiv specific.....	3
1.2. Tipul apelului de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte	3
1.3. Acțiunile sprijinite și activități	4
1.3.1 Acțiunile finanțabile conform POIM.....	4
1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 3.1	5
1.4 Tipuri de solicitanți	7
1.5 Grup țintă	9
1.6 Indicatori	9
1.7 Alocarea stabilită pentru apelul de proiecte	10
1.8 Valoarea minimă și maximă a proiectului, rata de cofinanțare.....	10
1.8.1 Valoarea proiectelor	10
1.8.2 Ratele de cofinanțare a proiectelor.....	11
1.9 Ajutor de stat.....	11
CAPITOLUL 2. REGULI PENTRU ACORDAREA FINANȚĂRII	13
2.1 Eligibilitatea solicitantului/partenerilor	13
2.2 Eligibilitatea proiectului.....	14
2.2.1 Reguli de eligibilitate pentru proiectele noi de investiții	14
2.2.2 Reguli privind eligibilitatea proiectelor de consolidare a capacității instituționale (B)/ sprijin pentru pregătirea portfoliului de proiecte (E)	17
2.2.3 Contribuția la ITI Delta Dunării.....	18
2.3 Eligibilitatea cheltuielilor.....	19
CAPITOLUL 3. COMPLETAREA CERERII DE FINANȚARE.....	25
3.1. Înregistrarea solicitantului în sistem	26
3.2. Completarea cererii de finanțare pentru proiecte de investiții noi (tip A, C, D și F).....	27
3.2.1 Studiu de Fezabilitate.....	27
3.2.2 Analiza cost-beneficiu	30
3.2.3 Analiza instituțională	31
3.2.4 Evaluarea Impactului asupra Mediului	32
3.2.5 Declarația Autorității Competente responsabile cu Gestionarea Apelor (pentru proiecte majore)	34
3.2.6. Alte anexe la cererea de finanțare	34
3.3. Completarea cererii de finanțare pentru proiectele de consolidare a capacității instituționale/ sprijin pentru pregătirea portfoliului de proiecte.....	35
3.4. Obiectivele proiectului	36

3.5. Context și justificare	37
3.6. Sustenabilitate	37
3.7. Relevanță.....	37
3.8. Complementaritate	37
3.9. Aplicarea principiilor orizontale	38
3.10. Managementul de proiect.....	38
3.11. Elaborarea bugetului și categoriile de cheltuieli	39
CAPITOLUL 4. PROCESUL DE EVALUARE ȘI SELECȚIE	40
4.1. Descriere generală.....	40
4.1.1 Verificarea administrativă și a eligibilității cererilor de finanțare	41
4.1.2 Evaluarea cererilor de finanțare.....	41
4.2 Depunerea și soluționarea contestațiilor	42
CAPITOLUL 5. CONTRACTAREA PROIECTELOR	43
ANEXE.....	45
Anexa 1. Formularul Cererii de finanțare.....	45
1.1.A. Formular pentru proiectele majore – engleza	45
1.1.B. Formular pentru proiectele majore și nemajore – română	45
1.2. Formular pentru proiecte de asistență tehnică.....	45
Anexa 2. Fișă de control la depunerea Cererii de finanțare (pentru solicitant) și Fișă de control la contractare	45
Anexa 3. Grila de verificare administrativă și evaluare a cererilor de finanțare.....	45
Anexa 4. Modele declarații (de eligibilitate, angajament, conflict de interese, declarație privind eligibilitatea TVA aferente cheltuielilor, terenuri)	45
Anexa 5. Categoriile de cheltuieli indicative.....	45
Anexa 6. Model contract de finanțare	45
Anexa 7. Lista proiectelor pentru sectorul de deșeuri eligibile pentru intervențiile de tip A1.....	45
Anexa 8. Indicatorii de mediu.....	45
Anexa 9. Model orientativ pentru acordul de parteneriat (pentru intervențiile de tip B)	45
Anexa 10. Listă de verificare politici europene/teme orizontale	45
Anexa 11. Model simplificat analiza cost beneficiu.....	45

CAPITOLUL 1. INFORMAȚII DESPRE APELUL DE PROIECTE

Prezentul ghid a fost elaborat de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) pentru solicitanții care doresc să obțină finanțare nerambursabilă pentru proiecte de investiții și de sprijin pentru pregătirea proiectelor în sectorul de deșeuri, în cadrul Axei Prioritare 3 *Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor*, Obiectivului Specific (OS) 3.1 *Reducerea numărului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor în România*.

În situația în care pe parcursul apelului de proiecte intervin modificări ale cadrului legal ori alte modificări de natură a afecta regulile și condițiile de finanțare stabilite prin prezentul Ghid, inclusiv prelungirea termenului de depunere, AM POIM va aduce completări sau modificări ale conținutului acestuia, prin publicarea unei versiuni revizuite.

1.1. Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiectiv specific

Axa Prioritară 3 Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor, prin prioritatea de investiții 6i - *Investiții în sectorul deșeurilor, pentru a îndeplini cerințele acquis-ului de mediu al Uniunii și pentru a răspunde unor nevoi de investiții identificate de statele membre care depășesc aceste cerințe* și Obiectivul Specific (OS) 3.1 *Reducerea numărului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor în România* **vizează promovarea investițiilor în sectorul de deșeuri în vederea conformării cu prevederile acquis-ului european și a angajamentelor asumate prin sectorul de mediu.**

1.2. Tipul apelului de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte

Apelul de proiecte lansat prin prezentul ghid este apel de proiecte pe bază de listă de proiecte prioritare sau preidentificate¹.

Data lansare apel: 03.09.2020

Solicitările se vor primi în perioada 03.09.2020– 30.12.2022

AM POIM poate prelungi termenul de depunere în funcție de solicitările primite, de rata de contractare a proiectelor, deciziile de realocare a unor fonduri sau alte considerente.

Cererile de finanțare se vor depune prin aplicația electronică MySMIS 2014, cu toate anexele solicitate prin prezentul ghid.

Modalitățile de utilizare a aplicației vor fi publicate pe site-ul www.mfe.gov.ro /www.fonduri-ue.ro.

Pentru etapa de pregătire a portofoliului de proiecte, cererile de finanțare vor fi depuse, într-un singur exemplar, pe CD, urmând ca transmiterea prin MySMIS 2014 să se realizeze conform indicațiilor de la Capitolul 3.

¹ Lista de proiecte prioritare / preidentificate se face în baza condiției de eligibilitate privind beneficiarul, toate proiectele cu acțiunile/activitățile eligibile propuse de aceștia fiind considerate ca fiind preidentificate/ prioritare

1.3. Acțiunile sprijinite și activități

1.3.1 Acțiunile finanțabile conform POIM

Prin obiectivul specific 3.1 vor fi vizate următoarele tipuri de proiecte și acțiuni:

- A. Proiecte noi integrate/ individuale pentru consolidarea și extinderea sistemelor de management integrat al deșeurilor,** cu respectarea ierarhiei deșeurilor (prevenire, pregătirea pentru reutilizare, reciclare, alte metode de valorificare inclusiv tratare și eliminare): închiderea și reabilitarea de depozite neconforme și deschiderea/extinderea de noi depozite, implementarea sistemelor de colectare separată; construcția de instalații de transfer și instalații pentru valorificarea/tratarea deșeurilor, platforme de compostare și unități de compostare individuală, stații de tratare mecano-biologică ș.a.:
- A1.** *Proiecte noi integrate a căror pregătire a fost derulată în perioada 2007-2013, dar nu au fost finalizate în timp pentru demararea implementării (în acord cu prevederile PNGD și planurilor județene de gestionare a deșeurilor adoptate în anul 2020)*
- A2.** *Proiecte noi integrate/ individuale în acord cu prevederile PNGD și planurilor județene de gestionare a deșeurilor adoptate în anul 2020 și care să fie complementare, după caz, investițiilor deja realizate, contribuind astfel la sustenabilitatea sistemelor de management integrat în vederea conformării cu prevederile directivelor aplicabile sectorului*
- B. Consolidarea capacității instituționale a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor pentru guvernarea în domeniul managementului deșeurilor (pentru sprijinirea implementării PNGD) precum și a instituțiilor publice cu responsabilități în domeniul managementului deșeurilor,** în parteneriat cu Ministerul Mediului;
- C. Implementarea unui sistem integrat de management al deșeurilor la nivelul municipiului București;**
- C.1** *Proiect integrat de gestionare a deșeurilor reziduale pentru București-Ilfov și tratarea bio-deșeurilor colectate separat la nivelul municipiului București, în conformitate cu prevederile Planului de Gestionare a Deșeurilor pentru Municipiul București*
- C.2** *Proiecte privind extinderea sistemului de colectare separată și sortare a deșeurilor municipale la nivelul sectoarelor municipiului București, în conformitate cu prevederile Legii serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare și cu prevederile Planului de Gestionare a Deșeurilor pentru Municipiul București*
- D. Proiecte de închidere a depozitelor neconforme de deșeuri industriale periculoase și nepericuloase;**
- E. Sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 (după caz).**
- F. Proiecte de închidere a depozitelor neconforme de deșeuri municipale (neincluse în proiectele de management integrat ale deșeurilor la nivel județean)**

Principalele rezultate urmărite prin promovarea investițiilor în domeniul deșeurilor ce vizează realizarea angajamentelor ce derivă din Tratatul de Aderare și directivele aplicabile, sunt:

- **Cantitate de deșeuri biodegradabile redusă la depozitare** la 35% față de nivelul din 1995, conform obligațiilor asumate prin Tratatul de aderare în vederea implementării Directivei 99/31/EC privind depozitarea deșeurilor
- **Depozite neconforme închise;** conform obligațiilor asumate prin Tratatul de aderare în vederea implementării Directivei 99/31/EC privind depozitarea deșeurilor, România trebuie să închidă 240 depozite urbane neconforme.
- **Pondere crescută a deșeurilor reciclate / valorificate în totalul cantității de deșeuri municipale colectate,** ca urmare a investițiilor ce asigură pregătirea pentru reciclare și reutilizare a deșeurilor menajere și similare de 50% conform Directivei Cadru a deșeurilor (2008/98/EC)

Totodată, investițiile continuate vor avea ca rezultat sistarea activității depozitelor neconforme în conformitate cu prevederile directivelor europene și cu angajamentele asumate prin Tratatul de Aderare și închiderea acestora, extinderea colectării separate și crearea capacităților de compostare/tratare și stații de transfer necesare îndeplinirii obiectivelor legate de creșterea ponderii deșeurilor reciclate / valorificate în totalul cantității de deșeuri colectate, prin crearea infrastructurii necesare.

În cadrul OS 3.1 este finanțat și proiectul de management al deșeurilor în București. Proiectul propus se va baza pe evaluarea nevoilor de investiții ce vizează întregul ciclu de management al deșeurilor în București, iar acțiunile finanțate vor respecta ierarhia deșeurilor, începând cu colectarea separată și sortarea, conform nevoilor identificate. Acțiunile propuse vor răspunde nevoilor de finanțare orientate spre atingerea obiectivelor de reciclare a deșeurilor în conformitate cu Art. 11 alin. (2) litera (a) din Directiva 2008/98/CE. Nevoile de investiții din București sunt reflectate în PNGD și în planul de management al deșeurilor la nivel de județ / master plan., în special în ceea ce privește: cuantificarea țințelor privind prevenirea generării deșeurilor, contribuția Municipiului București la realizarea obiectivelor naționale de reciclare de 50%.

1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 3.1

Operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui obiectiv specific vor finanța următoarele activități orientative, fără a fi însă limitative:

- A. Proiecte noi de management integrat al deșeurilor / noi individuale² de completare a investițiilor de management integrat al deșeurilor**
- *elaborare Plan Județean pentru Gestionarea Deșeurilor/ actualizare Master Planul Județean (după caz)³*
  - *elaborare aplicație de finanțare, inclusiv documente suport (Studiu de Fezabilitate, Analiza Cost-Beneficiu, Analiza Instituțională, Evaluarea Impactului asupra Mediului etc), precum și documentație/documentații de atribuire pentru contractele de servicii, lucrări și furnizare⁴*
  - *implementarea/extinderea sistemelor de colectare separată a deșeurilor provenite de la gospodării*
  - *constuctia de centre de colectare prin aport voluntar deșeuri reciclabile și fluxuri speciale de deșeuri municipale, inclusiv DEEE*
  - *construcția/modernizarea stalațiilor de transfer, stațiilor de sortare, stațiilor de compostare și achiziția de unități de compostare individuală*
  - *construcția/modernizarea instalațiilor de tratare mecano-biologică*
  - *constuctia de instalatii de digestie anaeroba pentru biodeseuri colectate separat la sursă*

² Proiecte care cuprind o singura componenta investitionala ce va fi integrată ulterior într-un SMID

³ In cazul in care acestea nu au fost propuse ca finanțare prin activitatea de tip E si sunt activitati finantate din fonduri proprii si sunt desfasurate anterior depunerii aplicatiei

⁴ In cazul in care acestea nu au fost propuse ca finanțare prin activitatea de tip E si sunt activitati finantate din fonduri proprii si sunt desfasurate anterior depunerii aplicatiei

- *închiderea și reabilitarea de depozite neconforme, inclusiv a sistemului de colectare a levigatului, a sistemului de extragere a biogazului*
- *deschiderea/extinderea de noi depozite*
- *asistență pentru managementul proiectelor, supervizare și publicitate (inclusiv conștientizarea publicului și studii privind colectarea separată a biodeseurilor) etc;*
- *consolidarea capacității instituționale a beneficiarilor în domeniul sistemelor integrate de management al deșeurilor, ca parte integrantă a proiectelor individuale (întărirea capacității instituționale a beneficiarilor prin organizarea sesiunilor de instruire/training, inclusiv “on the job training” în sectorul de management integrat al deșeurilor (studiu de fezabilitate, analiza cost-beneficiu, evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea cererilor de finanțare, gestionarea nămolului etc)*

B. Consolidarea capacității instituționale a Ministerului Mediului pentru guvernanta în domeniul de management al deșeurilor (pentru sprijinirea implementării PNGD) precum și a instituțiilor publice cu responsabilități în domeniul managementului deșeurilor, în parteneriat cu Ministerul Mediului

- *Dezvoltarea de studii, metodologii, evaluări, rapoarte, manuale de bună practică pentru a asigura o aplicare uniformă și eficientă a măsurilor de prevenire și de gestionare a deșeurilor incluse în PNGD*
- *Sprijin pentru îmbunătățirea și implementarea cadrului legal existent în domeniul gestionării deșeurilor/îmbunătățirea calității datelor privind generarea și gestionarea deșeurilor (îmbunătățirea sistemelor de raportare a datelor, analiza deșeurilor municipale, monitorizarea implementării sistemelor integrate de gestionare a deșeurilor)*
- *Monitorizarea implementării Planului Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD), a Programului Național de Prevenire a Generării Deșeurilor (PNPGD) și a planurilor județene de gestionare a deșeurilor și de prevenire a generării deșeurilor*
- *Îmbunătățirea cunoștințelor tehnice, financiare și instituționale pentru a pune în aplicare mai bine prevederile PNGD și ale legislației din domeniul gestionării deșeurilor*
- *Campanii de conștientizare la nivel național/ local privind prevenirea, colectarea separată și recuperarea deșeurilor*
- *Reactualizarea Planului Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD) și a Programului Național de Prevenire a Generării Deșeurilor (PNPGD) în vederea asigurării premiselor pentru îndeplinirea condiției favorizante din sectorul deșeurilor pentru următoarea perioadă de programare a fondurilor europene*

C. Implementarea unui sistem integrat de management al deșeurilor la nivelul municipiului București

- *instalații pentru gestionarea deșeurilor reziduale pentru București-Ilfov și pentru tratarea bio-deșeurilor colectate separat la nivelul municipiului București, în conformitate cu prevederile Planului de Gestionare a Deșeurilor pentru Municipiul București, adoptat în 2020, conform prevederilor legale în vigoare (pentru acțiune de tip C.1)*
- *extinderea sistemului de colectare separată și extinderea/construirea stațiilor de sortare, la nivelul sectoarelor municipiului București, conform prevederilor Legii serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare și în conformitate cu prevederile Planului de Gestionare a Deșeurilor pentru municipiul București, adoptat în 2020, conform prevederilor legale în vigoare ((pentru acțiune de tip C.2)*
- *elaborare aplicație de finanțare, inclusiv documente suport (Studiu de Fezabilitate, Analiza Cost-Beneficiu, Analiza Instituțională, Evaluarea Impactului asupra Mediului etc), precum și documentație/documentații de atribuire pentru contractele de servicii, lucrări și furnizare*
- *asistență pentru managementul proiectelor, supervizare și publicitate (inclusiv conștientizarea publicului și studii privind colectarea separată a biodeseurilor) etc;*

- D. | Proiecte de închidere a depozitelor neconforme de deșeuri industriale periculoase și nepericuloase;**
- *închiderea și reabilitarea de depozite neconforme de deșeuri industriale periculoase și nepericuloase, inclusiv a sistemului de colectare a levigatului, a sistemului de extragere a biogazului și alte componente care asigură managementul durabil al amplasamentului*
  - *elaborare aplicație de finanțare, inclusiv documente suport (Studiu de Fezabilitate, Analiza Cost-Beneficiu, Analiza Instituțională, Evaluarea Impactului asupra Mediului etc), precum și documentație/documentații de atribuire pentru contractele de servicii, lucrări și furnizare*
  - *asistență pentru managementul proiectelor, supervizare și publicitate*
- E. | Sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 (după caz).**
- *Elaborare aplicație de finanțare, inclusiv documente suport (Studiu de Fezabilitate, Analiza Cost-Beneficiu, Analiza Instituțională, Evaluarea Impactului asupra Mediului etc);*
  - *Elaborare documentație/documentații de atribuire pentru contractele de servicii, lucrări și furnizare;*
- F. | Proiecte de închidere a depozitelor neconforme de deșeuri municipale (neincluse în proiectele de management integrat ale deșeurilor la nivel județean)**
- *elaborare aplicație de finanțare, inclusiv documente suport (Studiu de Fezabilitate, Analiza Cost-Beneficiu, Analiza Instituțională, Evaluarea Impactului asupra Mediului etc), precum și documentație/documentații de atribuire pentru contractele de servicii, lucrări și furnizare⁵*
  - *închiderea de depozite neconforme de deșeuri municipale, inclusiv sistemul de colectare a levigatului și sistemul de colectare și tratare a gazului de depozit.*
  - *asistență pentru managementul proiectelor, supervizare și publicitate*

În scopul asigurării unei identități vizuale armonioase și pentru respectarea unitară a regulilor privind vizibilitatea, Beneficiarii vor trebui să aplice cel puțin măsurile minime obligatorii din cadrul Manualului de Identitate Vizuală pentru Instrumente Structurale 2014-2020 (care poate fi accesat la adresa <http://mfe.gov.ro/comunicare/strategie-de-comunicare/> și www.fonduri-ue.ro/transparenta/comunicare). Activitățile de comunicare vor fi adaptate din punct de vedere al valorii, frecvenței și complexității, în funcție de specificitatea proiectului gestionat de beneficiar.

1.4 Tipuri de solicitanți

Solicitanții eligibili în cadrul OS 3.1., corespunzători tipurilor de acțiuni finanțate se încadrează în următoarele categorii, după cum urmează:

- A. | Proiecte noi integrate/ individuale de consolidarea și extinderea sistemelor de management integrat al deșeurilor, cu respectarea ierarhiei deșeurilor**

⁵ În cazul în care acestea nu au fost propuse ca finanțare prin activitatea de tip A în cadrul unor proiecte de management integrat al deșeurilor și sunt activități finanțate din fonduri proprii și sunt desfășurate anterior depunerii aplicației

A1. *Proiecte noi integrate de management integrat a deșeurilor a căror pregătire a fost derulată în perioada 2007-2013 dar nu au fost finalizate în timp pentru demararea implementării (în acord cu prevederile PNGD și planurilor județene de gestionare a deșeurilor adoptate în anul 2020)*

➤ **Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară prin Consiliile Județene** din lista anexată

A2. *Proiecte noi integrate/ individuale în acord cu prevederile PNGD și planurilor județene de gestionare a deșeurilor adoptate în anul 2020 și care să fie complementare, după caz, investițiilor deja realizate, contribuind astfel la sustenabilitatea sistemelor de management integrat în vederea conformării cu prevederile directivelor aplicabile sectorului*

➤ **Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară prin Consiliile Județene** (altele decât cele din lista anexată)

B. Consolidarea capacității instituționale a Ministerului Mediului pentru guvernanta în domeniul de management al deșeurilor (pentru sprijinirea implementării PNGD) precum și a instituțiilor publice cu responsabilități în domeniul managementului deșeurilor, în parteneriat cu Ministerul Mediului

➤ **Ministerul Mediului**

➤ **Instituții publice cu responsabilități în domeniul managementului deșeurilor, în parteneriat cu Ministerul Mediului**

C. Implementarea unui sistem integrat de management al deșeurilor la nivelul municipiului București:

➤ **Primăria Municipiului București** pentru acțiune de tip C.1

➤ **Primăriile de sector** pentru acțiune de tip C.2

Pentru a fi eligibile pentru proiecte privind extinderea sistemului de colectare separată și sortare, primăriile de sector trebuie să fie membre ale Asociației de Dezvoltare Intercomunitară care va avea ca obiectiv gestionarea deșeurilor reziduale în București-Ilfov și tratarea bio-deșeurilor colectate separat în municipiul București. Fiecare proiect va fi co-evaluat de către AM POIM și JASPERS în vederea stabilirii deciziei de finanțare.

D. Proiecte de închidere a depozitelor neconforme de deșeuri industriale periculoase și nepericuloase

➤ **Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor/ Administrația Fondului pentru Mediu**

E. Sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 (după caz).

➤ **Toți beneficiarii eligibili menționați la activitățile de tip A – D și F**

Se acceptă pregătirea portofoliului de proiecte de tip A.2 în mod centralizat de către o instituție de la nivelul administrației publice centrale cu atribuții în domeniul protecției mediului, în condițiile prezentării unui acord de parteneriat cu CJ și ADI.

Cerințe speciale se pot aplica și sunt detaliate în secțiunea 3.3. *Completarea cererii de finanțare pentru proiectele de consolidare a capacității instituționale/ sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte*

F. Proiecte de închidere a depozitelor neconforme de deșeuri municipale (neincluse în proiectele de management integrat ale deșeurilor la nivel județean)

➤ **Administrația Fondului pentru Mediu**

1.5 Grup țintă

- Populația suplimentară (față de cea acoperită în prezent de sistemele de management integrate al deșeurilor), la nivel județean care beneficiază de servicii de management al deșeurilor îmbunătățite
- Gospodării individuale și persoane juridice, ce exercită o activitate de natură comercială sau industrial în aria de acoperire a proiectului

1.6 Indicatori

Pentru Obiectivul Strategic 3.1. Reducerea numărului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor în România au fost prevăzuți următorii indicatori, care sunt obligatorii la nivel de proiect:

ID	Indicator	Unitate de măsură
<i>Indicatori de realizare imediată obligatorii – se selectează în funcție de activitățile proiectului unul sau toți indicatorii</i>		
CO17	Deșeuri solide: Capacitate suplimentară de reciclare a deșeurilor	Tone/an
2S27	Capacitate suplimentară de recuperare a deșeurilor (exclusiv reciclare)	Tone/an
2S28	Depozite de deșeuri neconforme închise/ reabilitate	Nr.
<i>Indicatori de realizare imediată (suplimentari, de realizare) – se selectează după caz</i>		
2S87	Depozite conforme deschise	Nr.
2S88	Stații de transfer	Nr.
2S89	Stații de sortare	Nr.
2S90	Stații de tratare mecano-biologică	Nr.
2S91	Stații de compost	Nr.
2S92	Unități de compostare individuală	Nr.
2S93	Centre de colectare	Nr.
<i>Indicatori de realizare imediată - orientativi (suplimentari, de realizare) ⁶</i>		
	Instalații de digestie anaeroba	Nr

Proiectele vor demonstra contribuția la indicatorii de rezultat:

ID	Indicatori obligatorii la nivel de proiect	Unitate de măsură
2S25	Cantitatea de deșeuri biodegradabile depozitată	Mil. tone/an
2S26	Rata de reciclare a deșeurilor menajere și similare	% din deșeurile colectate
În descrierea proiectului se vor preciza valorile indicatorilor de rezultat menționați mai sus la începutul și la finalul proiectului, și contribuția la ținta indicatorului de rezultat global al programului.		

Atenție!

Pe lângă indicatorii obligatorii menționați anterior, fiecare proiect va avea și indicatori fizici. Suplimentar pot fi adăugați și alți indicatori fizici (față de cei prezentați anterior).

Indicatorii pentru monitorizarea efectelor asupra mediului (Anexa 8) vor fi urmăriți în vederea raportării anuale a acestora, pentru proiectele noi și fazate.

⁶ se adauga în MySMIS, dacă este cazul

Definițiile indicatorilor și indicații privind cuantificarea acestora

2S25 = cantitatea de deșeuri biodegradabile generată și depozitată.

2S26 = ponderea deșeurilor municipale reciclate (incluzând hârtie, metal, plastic, sticlă din gospodării și deșeuri similare) în totalul deșeurilor menajere de hârtie, metal, plastic, sticlă din gospodării și deșeuri similare. Reciclarea nu include și tratamentul deșeurilor din depozite.

CO17 = capacitatea anuală a stațiilor noi construite de reciclare a deșeurilor (stații de sortare, compost și tratare mecano-biologică, inclusiv instalații de digestie anaeroba). Include și extinderea instalațiilor existente.

2S27 = capacitatea anuală a stațiilor noi construite de recuperare a deșeurilor (alte capacități decât cele acoperite de CO17). Include și extinderea stațiilor existente.

2S28 = numărul de depozite de deșeuri neconforme pentru care s-a hotărât sistarea și pentru care sunt prevăzute lucrări de reabilitare prin intermediul proiectelor.

1.7 Alocarea stabilită pentru apelul de proiecte

Bugetul alocat apelului de proiecte este prezentat mai jos:

Acțiune	Alocare POIM (euro)*	Buget limită apel (euro)/ Buget limită contractare **
A - F. Proiecte noi (total)	88,499,223	265,497,669

Aceste alocări bugetare sunt indicative, AM POIM putând decide limitarea sau extinderea acestor sume în funcție de evoluția globală la nivelul axei prioritare.

* Alocare indicativă

**Bugetul limită al apelului prezintă nivelul maxim până la care AM POIM primește cereri de finanțare (stabilit în corelare cu art. 12, OUG 40/ 2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare). Dacă acest nivel este atins înainte de 30/12/2022 apelul va fi suspendat și reluat ulterior în funcție de sumele disponibile în urma evaluării, contractării și/sau a unor realocări (inclusiv rezerva de performanță). Bugetul limită de supracontractare este indicativ (stabilit în corelare cu art. 12 din OUG 40/ 2015), AM POIM putând decide limitarea sau extinderea acestor sume în funcție de evoluția globală la nivelul întregii axei prioritare sau a programului.

În cadrul acestui apel nu este prevăzut un buget distinct pentru proiectele relevante pentru ITI, dar se pot depune și aproba proiecte relevante ITI.

1.8 Valoarea minimă și maximă a proiectului, rata de cofinanțare

1.8.1 Valoarea proiectelor

Pentru OS 3.1. nu există plafoane valorice privind dimensiunea proiectelor.

Valoarea proiectelor noi de dezvoltare a infrastructurii de deșeuri din cadrul OS 3.1 este estimată pe baza necesarului de investiții identificat la nivel de Plan Județean de Gestionare a Deșeurilor sau Master Plan județean/zonal.

1.8.2 Ratele de cofinanțare a proiectelor

Pentru proiectele finanțate prin Axa prioritară 3 – “Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor”, O.S. 3.1 (proiecte integrate noi de management al deșeurilor) se asigură finanțarea integrală a cheltuielilor eligibile astfel:

Pentru beneficiari autorități publice locale:

- **85% Fondul de Coeziune, 13% buget de stat și 2% buget local.**

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile	98% (85% FC+ 13% buget de stat)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului	2%

Pentru beneficiari instituții centrale, finanțate de la bugetul de stat:

- **85% Fondul de Coeziune, 15% contribuția beneficiarului (buget de stat)**

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile (necesar de finanțare)	85% (FC)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului (buget de stat)	15% (buget de stat)

Pentru beneficiari instituții centrale nefinanțate de la bugetul de stat:

- **85% Fondul de Coeziune, 13% buget de stat și 2% contribuția beneficiarului**

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile	98% (85% FC+ 13% buget de stat)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului	2%

În conformitate cu regulile specifice proiectelor generatoare de venituri, această structură de finanțare menționată se aplică necesarului de finanțare (funding-gap) calculat pe baza rezultatelor analizei cost-beneficiu, diferența (non-funding gap) până la incidența totalului de costuri eligibile urmând a fi suportată de către beneficiar. Rezultatele calculului necesarului de finanțare se regăsesc în secțiunea C.3 din cererea de finanțare (Anexa 1.1.).

Pentru proiectele de extindere și consolidare a sistemului de colectare separată, modalitatea de calcul a necesarului de finanțare se va face utilizând metoda ratei forfetare prevăzută la art. 61, alin 3), pct. a) din Regulamentul UE nr. 1303/2013.

1.9 Ajutor de stat

Operațiunile privind managementul integrat al deșeurilor (Acțiunea A) și cele privind extinderea sistemului de colectare separată și sortare a deșeurilor municipale la nivelul sectoarelor municipiului *București* (Acțiunea de tip C.2) intră sub incidența reglementărilor privind Serviciul Economic de Interes General conform *Deciziei Comisiei din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general (2012/21/UE)* – Decizia SIEG, fără a reprezenta ajutor de stat, fiind îndeplinite criteriile Altmark.

În concluzie, în cazul proiectelor de investiții finanțate în cadrul AP3, OS.3.1 aprobate în cadrul POIM, respectiv a proiectelor integrate/individuale de management al deșeurilor la nivel de județ/sector, al căror Beneficiar sunt autoritățile publice locale, **iar delegarea serviciului de operare va fi efectuată prin procedura de achiziție publică, nu se creează avantaje respectivului agent economic.**

În cazul acțiunii de tip B, finanțarea implică activități destinate întăririi capacității administrative a unor instituții publice vizând exercitarea autorității publice și nu implică activități economice, prin urmare nu intră sub incidența ajutorului de stat.

În cazul proiectelor noi eligibile, beneficiarii vor prezenta o analiză asupra modului în care sunt respectate prevederile de ajutor de stat privind operarea ulterioară a infrastructurii, respectiv respectarea prevederilor *Deciziei Comisiei din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general (2012/21/UE)* – Decizia SIEG, respectiv angajament privind delegarea operării infrastructurii prin licitație în baza legii, în condițiile menționate de Decizie.

Orice altă opțiune decât licitarea operării infrastructurii, va fi însoțită de confirmarea din partea Consiliului Concurenței care să precizeze una dintre următoarele opțiuni:

- proiectul nu intră sub incidența ajutorului de stat;
- proiectul intră sub incidența ajutorului de stat în conformitate cu legislația aplicabilă (se va preciza care este legislația aplicabilă) și confirmarea faptului că proiectul este conform cu prevederile menționate;
- proiectul intră sub incidența ajutorului de stat în conformitate cu legislația aplicabilă (se va preciza care este legislația aplicabilă) și etapele ce trebuie parcurse pentru ca proiectul să fie conform cu legislația aplicabilă, în cazul în care acestea intră în sarcina furnizorului de ajutor de stat (respectiv a AM).

În ceea ce privește proiectul de tip C.1, analiza ajutorului de stat se stabilește individual în etapa de pregătire a proiectului cu ajutorul autorităților responsabile. În cazul în care este necesară notificarea ajutorului la Comisia Europeană, proiectul poate fi aprobat doar după emiterea Deciziei de către COM.

În ceea ce privește proiectele de tip D și F, având în vedere că **beneficiarii finanțării sunt autorități publice centrale, sprijinul acordat pentru închiderea depozitelor de deșuri industriale/ municipale nu reprezintă ajutor de stat**, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- ✓ ***Nu mai există/ nu poate fi identificată persoana fizică sau juridică răspunzătoare pentru daunele aduse mediului*** în temeiul legislației aplicabile în fiecare stat membru, fără a se aduce atingere normelor Uniunii în acest domeniu — în special Directivei 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (2), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive (3), Directivei 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon și de modificare a Directivei 85/337/CEE a Consiliului, precum și a Directivelor 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 (4) și Directivei 2013/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iunie 2013 privind siguranța operațiunilor petroliere și gaziere offshore și de modificare a Directivei 2004/35/CE (5)
- ✓ ***În cazul în care persoana responsabilă în temeiul legislației aplicabile nu poate suporta costurile (să se poată demonstra cu argumente solide că aceasta nu poate susține lucrările din fonduri proprii)***, autoritatea responsabilă cu lucrările de reabilitare sau de închidere a depozitului de deșuri industriale/ municipale poate primi sprijin financiar conform prezentului ghid al solicitantului. Pentru a stabili dacă persoana responsabilă nu poate suporta costurile aceasta trebuie să fie în situația în care a fost deja lichidată sau se află în procedură de faliment având ca obiectiv lichidarea, insolvența nefiind suficientă pentru respectarea principiului poluatorul plătește.

De asemenea, sprijinul acordat pentru închiderea depozitelor de deșeuri industriale/ municipale nu reprezintă ajutor de stat dacă terenul aferent investiției se află în proprietate publică. În caz contrar, se demonstrează că obligația închiderii depozitelor revine statului / unei autorități publice. O situație specială o reprezintă cazul în care obligațiile de mediu au fost preluate de stat înainte de data aderării României la Uniunea Europeană, deoarece orice eventual ajutor acordat înainte de 31 decembrie 2006, în cadrul acestui proces de reparare a daunelor aduse mediului, reprezintă ajutor acordat înainte de aderare, care nu mai este aplicabil după această dată, asupra căruia Comisia Europeană nu se pronunță, cu excepția situațiilor în care măsura este modificată după data de 1 ianuarie 2007.

De asemenea, condițiile de mai sus trebuie respectate și în cazul închiderii de depozite de deșeuri municipale neconforme care sunt incluse în proiecte de tip A.

În cazul în care perioada de monitorizare postînchidere stabilită de autoritățile de reglementare este mai mică decât cea impusă de prevederile legale aplicabile, beneficiarul va prezenta o analiză asupra modului în care este îndeplinit principiul poluatorul plătește, conform elementelor prezentate mai sus, precum și ***descrierea modului în care terenul va fi utilizat ulterior***, respectiv doar pentru interes public (de către autoritățile publice) sau prin concesionare / licitarea utilizării, în vederea obținerii celui mai bun preț pentru utilizarea sa.

CAPITOLUL 2. REGULI PENTRU ACORDAREA FINANȚĂRII

2.1 Eligibilitatea solicitantului/partenerilor

Solicitanții trebuie să îndeplinească următoarele condiții de natură instituțională, legală și financiară:

- a) Se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili conform Programului Operațional Infrastructură Mare, respectiv în ghidul solicitantului OS 3.1, în funcție de acțiunile finanțabile și de tipurile de proiecte;
  - *Se probează prin documente care atestă constituirea legală a solicitantului/partenerului, actul constitutiv/actul normativ de înființare/hotărârii judecătorești de dobândire a personalității juridice/Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, alte documente de înființare relevante; pentru Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară se probează prin documente care atestă constituirea Solicitantului (HCJ și/ sau HCL privind constituirea ADI, certificat de înregistrare la Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, statut și act constitutiv, contract de asociere)*
- b) Solicitantul nu se încadrează într-una din situațiile de mai jos:
  1. este în incapacitate de plată/ în stare de insolvență, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrative teritoriale, cu modificările și completările ulterioare respective conform Legi nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, după caz;
  2. este în stare de faliment, lichidare, are afacerile conduse de un administrator judiciar sau activitățile sale comerciale sunt suspendate ori fac obiectul unui aranjament cu creditorii sau este într-o situație similară cu cele anterioare, reglementată prin lege, ori face obiectul unei proceduri legale pentru declararea sa în stare de faliment, lichidare, conducerea afacerilor de un administrator judiciar sau activitățile sale comerciale sunt suspendate ori fac obiectul unui aranjament cu creditorii;

3. nu și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat, și bugetului local în conformitate cu prevederile legale în vigoare în România;
  4. a suferit condamnări definitive datorate unei conduite profesionale îndreptată împotriva legii, decizie formulată de o autoritate de judecată ce are forță de res judicata;
  5. a fost subiectul unei judecăți de tip res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea în organizații criminale sau în alte activități ilegale, în detrimentul intereselor financiare ale Comunității Europene;
- *Se probează prin Declarația de Eligibilitate (Anexa 4a)*
- c) Reprezentatul legal al solicitantului/membrii UIP nu se află în situația unui conflict de interese, astfel cum este definit în legislația națională
- *Se probează prin Declarația privind conflictul de interese (Anexa 4c)*
- d) Solicitantul demonstrează capacitate de implementare (tehnică și administrativă), prin documentele privind Unitatea de Implementare a Proiectului anexate
- *Probează cu Decizia privind înființarea/extinderea componentei UIP și CV-urile membrilor UIP și fișele de post*
- e) Solicitantul demonstrează capacitatea și asigurarea cofinanțării proiectului
- *Se probează prin scrisori de intenție de la bănci comerciale privind interesul de a cofinanța proiectul, HCGMB/HCI/HCL din care să reiasă asigurarea cofinanțării aferente bugetelor locale (cheltuieli eligibile și neeligibile)*
- *Bugetul aprobat al instituției publice care cofinanțează proiectul sau demararea procedurilor de includere în buget (pentru categoria B, D și F; inclusiv pentru categoria E în cazul instituțiilor publice la nivel central)*
- *Declarația de angajament*
- f) Solicitantul își ia angajamentul (proiecte noi aferente categoriilor A și C) privind delegarea gestiunii serviciilor pentru activitățile de colectare, transport, prelucrare și depozitare a deșeurilor precum și pentru operarea investițiilor din cadrul proiectului prin procedura licitației publice conform prevederilor legale
- *Declarație pe proprie răspundere*

Pentru proiectele unde pot exista proiecte depuse în parteneriat, condițiile de natură instituțională, legală și financiară aplicate solicitantului sunt valabile și partenerului.

2.2 Eligibilitatea proiectului

2.2.1 Reguli de eligibilitate pentru proiectele noi de investiții

A.	Proiecte noi integrate/ individuale de consolidarea și extinderea sistemelor integrate de management al deșeurilor, cu respectarea ierarhiei deșeurilor
C.	Implementarea unui sistem integrat de management al deșeurilor la nivelul municipiului București
D.	Proiecte de închidere a depozitelor neconforme de deșeuri industriale periculoase și nepericuloase
F.	Proiecte de închidere a depozitelor neconforme de deșeuri municipale (neincluse în proiectele de management integrat ale deșeurilor la nivel județean)

Pentru a fi eligibile, proiectele promovate în cadrul OS 3.1, pentru acțiunile de tip A, C, D și F trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) Proiectul se încadrează în categoriile de acțiuni financiare menționate în POIM și în categoriile de proiecte menționate în Ghidul Solicitantului, corespunzătoare AP 3, OS 3.1, iar perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate a cheltuielilor (*între 01.01.2014 și 31.12.2023*).
  - *Se probează prin secțiunea B.3.1. și H din Cererea de finanțare*
- b) Proiectul se află pe lista proiectelor majore din cadrul POIM (după caz)
  - *Se probează prin secțiunea B.1.1. din Cererea de finanțare și Tabelul 27 din POIM*
- c) (*pentru acțiunile de tip A și C*) Obiectivele proiectului trebuie să fie în concordanță cu acțiunile obiectivului specific 3.1. și cu activitățile eligibile prezentate în Secțiunea 1.3.2. din prezentul ghid, și cu Planul Național de Gestionare a Deșeurilor și planurile județene de gestionare a deșeurilor și planul de gestionare a deșeurilor pentru municipiul București pentru proiectele dezvoltate la nivelul Municipiului București și în cazul proiectelor noi care nu au fost pregătite în perioada 2007-2013 și care sunt definite după elaborarea PNGD;
  - *Se probează prin secțiunea B.3.1., B.4 din Cererea de finanțare, și Planul Județean pentru Gestionarea Deșeurilor/Master Planul Județean actualizat și aprobat, Harta de localizare a proiectului*
- d) Pentru proiecte de tip D și F obiectul investiției este un depozit neconform de deșuri industriale/municipale în conformitate cu Hotărârea de Guvern nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare:
  - *Se probează prin Declarație din partea autorității de mediu competente / bilanțul de mediu, după caz*
  - *Orice alt document care demonstrează necesitatea închiderii depozitului.*
- e) Activitățile proiectului nu au fost finanțate în ultimii 5 ani și nu sunt finanțate în prezent din alte fonduri publice, altele decât ale solicitantului
  - *Se probează prin Declarația de eligibilitate a solicitantului*
- f) Proiectul respectă condiționalitățile incluse în proiectul corespondent finanțat în perioada 2007-2013, asumate de către Beneficiar până la data de depunerii proiectului (dacă e cazul, pentru proiectele de tip A.2)
  - *Se probează prin declarație pe proprie răspundere a beneficiarului privind respectarea condiționalităților aferente proiectului finanțat din POS Mediu 2007-2013*
- g) Bugetul proiectului respectă indicațiile privind legislație privind eligibilitatea cheltuielilor
  - *Se probează prin secțiunea C și G din Cererea de finanțare și Anexa 5 a prezentului Ghid*
- h) Imobilele pe care se vor construi/extinde noile investiții (depozit, stații de transfer, instalații de tratare mecano-biologice, etc.)/ închide depozite sunt puse la dispoziția proiectului. În acest sens se va demonstra dreptul de proprietate/ concesiune/ suprafață/dreptul de administrare asupra imobilului (teren și/sau clădire) unde se face investiția, pe o perioadă de cinci ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului. Contractul de concesiune trebuie să se afle în perioada de valabilitate la momentul încheierii contractului de finanțare.

Unde dreptul de proprietate nu este obligatoriu se va prezenta acordul proprietarilor asupra terenurilor private unde accesul se face, conform prevederilor Codului civil.

În plus, imobilul (teren și/sau clădiri):

- a. Este liber de orice sarcini în sensul că nu este afectat de limitări legale, convenționale, judiciare ale dreptului real invocat, incompatibile cu realizarea activităților proiectului;
- b. Nu face obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică a imobilului, având ca obiect contestarea dreptului invocat de solicitant pentru realizarea proiectului în conformitate cu criteriul de eligibilitate aferent;
- c. Nu face obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.

Se probează prin:

- *Declarații pe proprie răspundere din partea solicitantului, privind disponibilitatea terenurilor pe care se vor construi/extinde noile investiții (depozit, stații de transfer, instalații de tratare mecano-biologice, etc.) / închide depozite, care să facă dovada că acestea aparțin domeniului public al autorităților publice locale (AL)/ autorității publice la momentul depunerii cererii de finanțare; în cazul în care terenul/construcția nu se află în proprietatea/concesiunea/superficia/administrarea solicitantului la momentul depunerii cererii de finanțare, declarația va fi însoțită de act doveditor privind inițierea procedurii de obținerea a dreptului de proprietate/utilizare/precontract care să ateste intenția de dobândire a dreptului până la sau condiționat de aprobarea proiectului;*
- *Declarație pe proprie răspundere din partea solicitantului prin care se menționează faptul că nu au fost depuse cereri de retrocedare, în conformitate cu legislația în vigoare și că nu există litigii cu privire la stabilirea și delimitarea proprietății (la depunerea cererii de finanțare)*
- *Plan de amplasament pentru imobilele pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului (la depunerea cererii de finanțare)*
- *Acordul proprietarilor privind dreptul de acces asupra terenurilor. Acordul proprietarilor pentru terenuri proprietate privată se va depune în formă scrisă și trebuie să fie valabil pe o perioadă de minim 10 ani. Planul de amplasament pentru proiect va evidenția terenurile proprietate privată pentru care urmează a se obține dreptul de acces din partea acestora. Beneficiarul finanțării poartă întreaga responsabilitate pentru asigurarea accesului la infrastructura de gestionare a deșeurilor în vederea asigurării intervențiilor, lucrărilor de întreținere și mentenanță și altele asemenea (la contractare)*
- *Oricare dintre actele admise de lege - copie act de proprietate / contract de suprafață / contract de concesiune pe durata proiectului și durata de sustenabilitate a proiectului etc. (la contractare)*
- *Hotărâri de Consiliul Județean/Hotărâri de Consiliu Local privind disponibilitatea terenurilor (la contractare) sau, în mod excepțional într-un termen de maxim 12 luni de la semnarea contractului de finanțare atunci când autoritățile locale nu au adoptat hotărârile corespunzătoare până la semnarea contractului din motive obiective, cum ar fi, dar fără a se limita la, imposibilitatea identificării cu acuratețe a suprafețelor necesare investiției datorată lipsei cadastrului unității administrativ-teritoriale, adoptarea este condiționată de emiterea unor avize/acorduri de către terțe părți, dizolvarea consiliului local.*

Notă. În această situație, contractul de finanțare va include clauze corespunzătoare prin care rambursarea sumelor reprezentând lucrări/servicii aferente investițiilor ce ar urma să se realizeze pe terenurile afectate va fi suspendată până la depunerea hotărârilor de Consiliu Local.

- *Hotărâre de Guvern privind apartenența imobilelor aferente proiectului la proprietatea publică și/sau extras Carte Funciară (la interval de șase luni de la semnarea contractului de finanțare) respectiv 18 luni, în condițiile aplicării tezei a doua din paragraful de mai sus;*

- i) Activitățile derulate în cadrul proiectului respectă legislația națională/comunitară și regulile în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice (inclusiv dacă sunt incluse activități care au fost demarate anterior depunerii proiectului), informării și publicității și ajutorului de stat:

- *Se probează prin declarația de eligibilitate*

- *Se probează prin secțiunea B.3.1., C.2, H din Cererea de finanțare*
  - *Secțiunea principii orizontale*
  - *Analiza privind ajutorul de stat din Analiza instituțională*
  - *Adresă de la Consiliul Concurenței privind conformitatea cu regulile de ajutor de stat (conform celor menționate la secțiunea 1.9)*
- j) Proiectul include descrierea clară a legăturii cu alte finanțări sau alte proiecte finanțate din fonduri comunitare sau naționale
- *Se probează prin declarația de eligibilitate*
  - *Se probează prin secțiunea G din Cererea de finanțare și Finanțările anterioare/solicitate*
- k) Dacă proiectul conține investiții realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, acestea au fost verificate din punct al legislației în vigoare privind achizițiile publice și au fost formulate concluzii care permit acceptarea proiectului ca fiind eligibil cu sau fără condiții.
- *Conform document elaborat de Serviciul de Achiziții, vizând verificarea dosarului de achiziție publică depus de către solicitant*
- l) Nu sunt propuse spre finanțare operațiuni care au fost încheiate în mod fizic sau implementate integral la data deciziei de a investi și pentru care toate plățile aferente au fost efectuate iar contribuția publică relevantă a fost plătită beneficiarului
- *Se probează prin secțiunea H.1. Calendarul proiectului din Cererea de finanțare și Bugetul proiectului*
- m) (opțional) În cazul în care proiectul este localizat în aria ITI, se va demonstra relevanța pentru Strategia ITI Delta Dunării (această condiție este opțională pentru proiectele care îndeplinesc aceste condiții)
- Se probează prin Avizul de conformitate privind strategia ITI al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară pentru ITI Delta Dunării*

ATENȚIE!

Toate informațiile prezentate în declarațiile pe propria răspundere atașate la Cererea de finanțare care nu sunt susținute prin documente probatorii la momentul cererii sau contractului de finanțare, vor face obiectul monitorizării ulterioare.

ATENȚIE!

Cererea de finanțare poate fi susținută prin documente oficiale / acorduri / avize emise pentru diferite componente ale investiției incluse în proiect, cu îndeplinirea condiției ca ansamblul de documente / acorduri / avize prezentate să vizeze în integralitate obiectivul de investiții propus la finanțare.

2.2.2 Reguli privind eligibilitatea proiectelor de consolidare a capacității instituționale (B)/ sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte (E)

B.	Consolidarea capacității instituționale a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor pentru guvernanta în domeniul de management al deșeurilor (pentru sprijinirea implementării PNGD) precum și a instituțiilor publice cu responsabilități în domeniul managementului deșeurilor, în parteneriat cu Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
E.	Sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 (după caz).

Pentru a fi eligibile, proiectele promovate în cadrul OS 3.1, pentru acțiunile de tip B și E, trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) Proiectul se încadrează în categoriile de acțiuni finanțabile menționate în POIM și în categoriile de proiecte menționate în Ghidul Solicitantului, corespunzătoare AP 3, OS 3.1, iar perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate (între 01.01.2014 și 31.12.2023).
  - *Se probează prin secțiunile Obiectivele proiectului și Activități Previzionate din cererea de finanțare (Anexa 1.2)*
- b) Scopul și obiectivele proiectului trebuie să fie în concordanță cu acțiunile obiectivului specific 3.1. și cu activitățile eligibile prezentate în Secțiunea 2.2.3. din prezentul ghid
  - *Se probează prin secțiunea Obiectivele proiectului și din Cererea de finanțare (Anexa 1.2)*
- c) Activitățile proiectului nu au fost finanțate în ultimii 5 ani și nu sunt finanțate în prezent din alte fonduri publice, altele decât ale solicitantului
  - *Se probează prin Declarația de eligibilitatea a solicitantului și conform secțiunii Finanțări anterioare/solicitate*
  - *AM POIM își rezervă dreptul de a verifica dubla finanțare cu alte instituții pentru a verifica coordonarea cu Programul de Reformă Structurale sau cu Programul Operațional de Capacitate Administrativă*
- d) Bugetul proiectului respectă indicațiile privind încadrarea în categoriile de cheltuieli eligibile
  - *Se probează prin secțiunea Buget din Cererea de finanțare*
- e) Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse și politici nediscriminatorii, dezvoltării durabile, achizițiilor publice, informării și publicității, ajutorului de stat (politici europene și teme orizontale⁷)
  - *Conform Declarației de eligibilitate a solicitantului și secțiunea Principii orizontale*
- f) Proiectul include descrierea clară a legăturii cu alte finanțări sau alte proiecte finanțate din fonduri comunitare sau naționale
  - *Se probează prin Declarația de eligibilitatea a solicitantului/partener și secțiunea Finanțări anterioare*
- g) Dacă proiectul conține activități realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, acestea au fost verificate din punct al legislației în vigoare privind achizițiile publice și au fost formulate concluzii care permit acceptarea proiectului ca fiind eligibil cu sau fără condiții.
  - *Conform document elaborat de Serviciul de Achiziții, vizând verificarea dosarului de achiziție publică depus de către solicitant*

2.2.3 Contribuția la ITI Delta Dunării

Pentru asigurarea contribuției la realizarea obiectivelor care contribuie la dezvoltarea integrată a Deltei Dunării, prin instrumentul Investiției Teritoriale Integrate (ITI), definite conform articolului nr. 36 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013), în cadrul OS 3.1., Solicitanții pot depune proiecte relevante ITI, fără o alocare predefinită în prezentul apel.

⁷Politicile europene/temele orizontale reprezintă priorități/politici acceptate de toate Statele Membre ale Uniunii Europene și trebuie să se reflecte în toate inițiativele comunitare. Acestea includ: promovarea egalității de șanse și politica nediscriminatorie; dezvoltarea durabilă, protecția și îmbunătățirea mediului înconjurător; tehnologia informației; achizițiile publice.

În vederea considerării proiectului ca fiind proiect ITI, se va avea în vedere aria geografică a ITI Deltei Dunării. Teritoriul ITI Delta Dunării este alcătuit din 38 Unități Administrativ – Teritoriale (5 urbane și 33 rurale) și 2 consilii județene, după cum urmează:

- ✓ consiliile județene: Consiliul Județean Tulcea, Consiliul Județean Constanța
- ✓ orașe: Babadag, Isaccea, Măcin, Sulina, municipiul Tulcea
- ✓ comune:
  - în județul Tulcea: Baia, Beștepe, C.A. Rosetti, Ceamurlia de Jos, Ceatalchioi, Chilia Veche, Crișan, Frecăței, Greci, Grindu, I.C. Brătianu, Jijila, Jurilovca, Luncavița, Mihail Kogălniceanu, Mahmudia, Maliuc, Mihai Bravu, Murighiol, Niculițel, Nufăru, Pardina, Sarichioi, Sfântu Gheorghe, Slava Cercheză, Smârdan, Somova, Văcăreni, Valea Nucarilor
  - în județul Constanța: Corbu, Istria, Mihai Viteazu, Săcele

2.3 Eligibilitatea cheltuielilor

Baza legală:

- Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014 – 2020;
- Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
- Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012
- Regulamentul (UE) nr. 1300/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul de Coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1084/2006,
- Hotărârea Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020
- Legislația națională și europeană în vigoare la data semnării contractului de finanțare;
- Instrucțiunile AM, pentru contractele de finanțare semnate după data (publicării) acestora

Pentru a fi eligibile în vederea finanțării prin POIM, toate cheltuielile trebuie să fie defalcate în bugetul cererii de finanțare, să respecte prevederile Hotărârii Guvernului nr. 399/2015, să corespundă obiectivelor POIM și să fie incluse în Cererea de finanțare aprobată.

Pentru a fi rambursată, o cheltuială trebuie să îndeplinească în mod cumulativ următoarele condiții, conform HG nr. 399/2015, cu modificările și completările ulterioare:

- a) să fie angajată de către beneficiar și plătită de acesta în condițiile legii între 1 ianuarie 2014 și 31 decembrie 2023;
- b) să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau a statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu respectarea prevederilor art. 131 alin. (2) și (4) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;

- c) să fie în conformitate cu prevederile programului;
- d) să fie în conformitate cu contractul/decizia/ordinul de finanțare, încheiat între autoritatea de management și beneficiar, cu respectarea art. 65 alin. (11), art. 70, art. 71, art. 125 alin. (1) și art. 140 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;
- e) să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;
- f) să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;
- g) să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 67 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

În plus, o cheltuială este eligibilă dacă:

- activitățile proiectului pentru care se rambursează cheltuiala nu au fost finanțate, în ultimii 5 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare, din fonduri publice, altele decât fondurile proprii ale beneficiarului

Cheltuielile identificate de beneficiar vor fi încadrate pe categoriile de cheltuieli din Anexa 5.

În cadrul OS 3.1, nu sunt eligibile următoarele tipuri de cheltuieli (în conformitate cu prevederile Art. 13, lit. h) al HG nr. 399/2015:

- cheltuieli aferente contribuției în natură
- cheltuieli cu amortizarea
- cheltuieli cu achiziția imobilelor deja construite
- cheltuieli de leasing
- cheltuieli cu închirierea, altele decât cele prevăzute la cheltuielile generale de administrație
- cheltuieli cu achiziția de mijloace de transport pentru managementul proiectului.
- cheltuieli generale de administrație

Prefinanțarea

Baza legală:

- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare**
- **HG nr. 93/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OUG nr. 40/2015, cu modificările și completările ulterioare**

Prefinanțarea se acordă, în conformitate cu prevederile OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare și ale HG nr. 93/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor OUG nr. 40/2015, cu modificările și completările ulterioare:

- din fonduri europene nerambursabile;
- Beneficiarilor / liderilor de parteneriat/ partenerilor, alții decât cei prevăzuți la art. 6 alin. 1 - 4 și 6 din OUG nr. 40/2015;
- în tranșe de maximum 30% din valoarea eligibilă a proiectului, fără depășirea valorii totale eligibile a contractului de finanțare, cu condiția să existe contracte de achiziție de produse, echipamente și de lucrări aflate în implementare;
- cu excepția primei tranșe de prefinanțare acordate, următoarele tranșe de prefinanțare se acordă cu deducerea sumelor necheltuite din tranșa anterior acordată.

În cazul proiectelor implementate în parteneriat, liderul de parteneriat depune cererea de prefinanțare, iar autoritatea de management virează valoarea cheltuielilor solicitate în conturile liderului de parteneriat/ partenerilor care urmează să le utilizeze, conform contractului de finanțare și a prevederilor acordului de parteneriat care reprezintă partea integrantă a acestuia.

Beneficiarul/ liderul de parteneriat care a depus cerere de prefinanțare are obligația depunerii unei / unor cereri de rambursare care să cuprindă cheltuielile efectuate din tranșa de prefinanțare acordată, în cuantum cumulat de minimum 50% din valoarea acesteia, în termen de maximum 180 de zile calendaristice de la data la care autoritatea de management a virat tranșa de prefinanțare în contul beneficiarului, fără a depăși durata contractului de finanțare. În cazul în care Beneficiarul/ liderul de parteneriat nu a depus cererea de rambursare în termenul prevăzut, acesta este obligat să justifice utilizarea prefinanțării, prin cereri de rambursare, înaintea depunerii unei alte cereri de prefinanțare.

În cazul proiectelor implementate în parteneriat, pentru care cererea de prefinanțare a inclus sume aferente activităților unuia sau mai multor parteneri, liderul de parteneriat poate solicita acordarea unei noi tranșe de prefinanțare care să cuprindă sume destinate exclusiv realizării activităților liderului de parteneriat/ partenerului /partenerilor pentru care au fost deja depuse una sau mai multe cereri de rambursare prin care se justifică tranșa anterioară de prefinanțare, în cuantum de minimum 50% din valoare acordată pentru activitățile acestora.

Beneficiarii/ liderii de parteneriat/ partenerii au obligația restituirii integrale/ parțiale a prefinanțării acordate, în cazul în care aceștia nu justifică prin cereri de rambursare utilizarea corespunzătoare, conform prevederilor contractelor de finanțare și a normelor metodologice la OUG nr. 40/2015.

Beneficiarii/ liderii de parteneriat/ partenerii care au primit prefinanțare pot justifica utilizarea acesteia prin cheltuieli eligibile cuprinse în cereri de rambursare, depuse conform termenelor prevăzute în legislația națională în vigoare, aferente atât fondurilor externe nerambursabile, cât și cofinanțării de la bugetul de stat.

În cazul în care autoritatea de management autorizează cheltuieli eligibile cuprinse în cererile de rambursare care justifică utilizarea prefinanțării acordate, cheltuieli aferente fondurilor externe nerambursabile și cofinanțării de la bugetul de stat, contravaloarea acestora se deduce din valoarea prefinanțării, iar sumele respective nu se mai cuvin a fi rambursate beneficiarilor/ liderilor de parteneriat/partenerilor, după caz.

Autoritățile de management notifică beneficiarii/ liderii de parteneriat/ partenerii cu privire la obligația restituirii sumelor aferente prefinanțării acordate și nejustificate. În cazul în care beneficiarii nu restituie autorităților de management sumele respective, în termen de 15 zile de la data comunicării notificării, acestea emit decizii de recuperare a prefinanțării, prin care se individualizează sumele de restituit, exprimate în moneda națională. Decizia constituie titlu de creanță și cuprinde elementele actului administrativ fiscal prevăzute de Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În titlul de creanță se indică și contul în care beneficiarul trebuie să efectueze plata. Titlul de creanță se transmite debitorului în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii. Împotriva titlului de creanță se poate formula contestație în termen de 30 de zile de la data comunicării, care se depune la autoritatea publică emitentă a titlului de creanță contestat și nu este supusă taxelor de timbru. Introducerea contestației nu suspendă executarea titlului de creanță. Debitorii au obligația efectuării plății sumelor stabilite prin decizia de recuperare a prefinanțării, în termen de 30 de zile de la data comunicării acesteia.

Titlul de creanță constituie titlu executoriu la împlinirea acestui termen. Debitorul datorează pentru neachitarea la termen a obligațiilor stabilite prin titlul de creanță o dobândă care se calculează prin aplicarea ratei dobânzii datorate la soldul rămas de plată din contravaloarea în lei a sumelor aferente prefinanțării acordate și nejustificate, din prima zi de după expirarea termenului de plată stabilit, până la data stingerii acesteia. Rata dobânzii datorate este rata dobânzii de politică monetară a Băncii Naționale a României în vigoare la data comunicării deciziei de recuperare a prefinanțării.

În cazul nerecuperării sumelor stabilite, la expirarea termenului de 30 de zile de la data comunicării deciziei de recuperare a prefinanțării, autoritățile de management comunică titlurile executorii împreună cu dovada comunicării acestora organelor fiscale competente din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, care vor efectua procedura de executare silită, precum și procedura de compensare potrivit *Legii nr. 207/2015 privind Codul de Procedura Fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

Prevederi privind TVA

Baza legală:

- **HG nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare**

Pentru a fi eligibilă, cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată trebuie să fie aferentă unor cheltuieli eligibile efectuate în cadrul proiectelor finanțate din fonduri.

Cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată este eligibilă dacă este nerecuperabilă, potrivit legii, cu respectarea prevederilor art. 69 alin. (3) lit. c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

Implementarea financiară a proiectului

Baza legală:

- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare**

Implementarea financiară se face prin mecanismul rambursării cheltuielilor efectuate sau prin cel al decontării cererilor de plată așa cum prevede OUG 40/2015, cu modificările și completările ulterioare. Obligațiile beneficiarului și ale AM referitor la plăți sunt detaliate în conținutul contractului de finanțare.

- **Mecanismul rambursării cheltuielilor efectuate**

Implică transmiterea de către beneficiari a unor cereri de rambursare în care sunt solicitate la rambursare cheltuieli care au fost efectuate și pentru care sunt atașate dovezi ale efectuării cheltuielilor.

Beneficiarii/ liderii de parteneriat au obligația de a depune la autoritatea de management cereri de rambursare pentru cheltuielile efectuate care nu au fost incluse în cereri de rambursare aferente unor cereri de plată sau a unor cereri de rambursare aferente unor cereri de prefinanțare, în termen de maxim 3 luni de la efectuarea acestora, cu excepția primei cereri de rambursare care poate cuprinde și cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare.

În termen de maximum 30 de zile lucrătoare de la data depunerii de către beneficiar/ lider de parteneriat la autoritatea de management (direcțiile teritoriale), a cererii de rambursare întocmite conform contractului de finanțare, autoritatea de management autorizează cheltuielile eligibile cuprinse în cererea de rambursare și efectuează plata sumelor autorizate în termen de 3 zile lucrătoare de la momentul de la care autoritatea de management dispune de resurse în conturile sale. După efectuarea plății, autoritatea de management notifică beneficiarilor/ liderilor de parteneriat plata aferentă cheltuielilor autorizate din cererea de rambursare.

Pentru depunerea de către beneficiar/ liderul de parteneriat a unor documente adiționale sau clarificări solicitate de autoritatea de management, termenul de 30 de zile lucrătoare poate fi întrerupt fără ca perioadele de întrerupere cumulate să depășească 10 zile lucrătoare.

În cazul aplicării unor reduceri procentuale de către autoritățile de management în conformitate cu art. 6 alin. (3) din OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/ sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, notificarea beneficiarilor/ liderilor de parteneriat privind plata cheltuielilor aferente autorizate se va realiza în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la efectuarea plății.

În cazul ultimei cereri de rambursare depuse de beneficiar/ liderul de parteneriat în cadrul proiectului, termenul de 30 de zile lucrătoare poate fi prelungit cu durata necesară efectuării tuturor verificărilor procedurale specifice autorizării plății finale, dar nu mai mult de 90 de zile.

Nedepunerea de către beneficiar/ liderul de parteneriat a documentelor sau clarificărilor solicitate în termenul prevăzut în contractul de finanțare atrage respingerea, parțială sau totală, după caz, a cererii de rambursare.

Pentru proiectele implementate în parteneriat, liderul de parteneriat depune cererea de rambursare, iar Autoritatea de management virează, după efectuarea verificărilor, valoarea cheltuielilor rambursabile în conturile liderilor de parteneriat/ partenerilor care le-au efectuat, fără a aduce atingere contractului de finanțare și a prevederilor acordului de parteneriat, partea integrantă a acestuia/ acesteia.

- **Mecanismul decontării cererilor de plată**

Se aplică beneficiarilor de proiecte finanțate din fonduri europene, alții decât cei prevăzuți la art. 6 alin. (1) - (4) și (6) din OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020.

După primirea facturilor pentru livrarea bunurilor/ prestarea serviciilor/ execuția lucrărilor recepționate, acceptate la plată, a facturilor de avans în conformitate cu clauzele prevăzute în contractele de achiziții aferente proiectelor implementate, acceptate la plată, a statelor privind plata salariilor, a statelor/centralizatoarelor pentru acordarea burselor, subvențiilor, premiilor și onorariilor, beneficiarul depune cererea de plată și documentele justificative aferente acesteia.

Pentru proiectele implementate în parteneriat, liderul de parteneriat depune cererea de plată iar autoritatea de management virează, după efectuarea verificărilor, valoarea cheltuielilor rambursabile în conturile liderului de parteneriat/ partenerilor care le-au angajat, fără a aduce atingere contractului de finanțare și a prevederilor acordului de parteneriat, partea integrantă a acestuia.

Beneficiarii/ liderii de parteneriat/ partenerii, alții decât cei prevăzuți la art. 6 și 7 din OUG nr. 40/2015, au obligația de a achita integral contribuția proprie aferentă cheltuielilor eligibile incluse în documentele anexate cererii de plată.

În termen de maximum 30 de zile lucrătoare de la data depunerii de către beneficiar/ liderul de parteneriat a cererii de plată cu respectarea prevederilor art. 20, alin. (2) și (4) din OUG nr. 40/2015, autoritatea de management efectuează verificarea cererii de plată. După efectuarea verificărilor Autoritatea de management virează beneficiarului/ liderului de parteneriat/ partenerului valoarea cheltuielilor rambursabile, în termen de 3 zile lucrătoare de la momentul de la care aceasta dispune de resurse în conturile sale, într-un cont distinct de disponibil deschis pe numele beneficiarilor/ liderii de parteneriat/ partenerilor la unitățile teritoriale ale Trezoreriei Statului. În ziua următoare virării, autoritatea de management transmite beneficiarilor/ liderilor de parteneriat o notificare, întocmită distinct pentru fiecare dintre aceștia.

Pentru depunerea de către beneficiar/ liderul de parteneriat a unor documente adiționale sau clarificări solicitate de autoritatea de management, termenul de 20 de zile lucrătoare prevăzut la art. 20, alin. (5) poate fi întrerupt fără ca perioadele de întrerupere cumulate să depășească 10 zile lucrătoare.

Sumele primite de beneficiar/ lider de parteneriat/parteneri în baza cererilor de plată nu pot fi utilizate pentru o altă destinație decât cea pentru care au fost acordate.

În termen de maximum 20 zile lucrătoare de la data încasării sumelor virate de către Autoritatea de Management conform art. 20, alin. (2), beneficiarii au obligația de a depune cererea de rambursare aferentă cererii de plată la Autoritatea de management, în care sunt incluse sumele din facturile decontate prin cererea de plată. În cazul proiectelor implementate în parteneriat, liderul de parteneriat depune o cerere de rambursare centralizată la nivel de proiect în care sunt incluse sumele din facturile decontate prin cererea de plată atât liderului cât și partenerului/ partenerilor.

Beneficiarii/ liderii de parteneriat/ partenerii au obligația restituirii integrale sau parțiale a sumelor virate în cazul proiectelor pentru care aceștia nu justifică prin cereri de rambursare utilizarea acestora.

Nerespectarea prevederilor alin. (8) de către beneficiari/ lideri de parteneriat constituie încălcarea contractului de finanțare, autoritatea de management putând decide rezilierea acestuia.

Notă:

În cazul modificării actelor normative menționate mai sus, prevederile acestora vor prevala în fața aspectelor explicitate în prezentul ghid, fără a fi necesară modificarea ghidului solicitantului. În acest sens, avem în vedere cu titlu de exemplu dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 52/15.04.2020 pentru modificarea art. 29³ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, precum și pentru adoptarea unor măsuri privind beneficiarii de fonduri europene în contextul răspândirii COVID-19, aplicabile până la 31.12.2020.

Proiecte generatoare de venituri

Proiectele generatoare de venituri au ca baza legală prevederile art. 61 din Regulamentul General nr. 1303/2013 stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime, cu modificările aprobate prin Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012

Conform prevederilor art. 61 alin. 1 din Regulamentul General nr. 1303/2013 “venituri nete” înseamnă intrările de numerar plătite direct de utilizatori pentru bunurile sau serviciile oferite în cadrul operațiunii, cum ar fi taxele suportate direct de utilizatori pentru utilizarea infrastructurii, vânzarea sau închirierea de terenuri sau clădiri ori plățile pentru servicii minus eventualele costuri de funcționare și de înlocuire a echipamentelor cu durată scurtă de viață suportate pe parcursul perioadei corespunzătoare. Economii la costurile de funcționare generate de operațiune, cu excepția economiilor la costurile care decurg din punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică, se tratează drept venituri nete, cu excepția cazului în care sunt compensate de o reducere egală a subvențiilor de funcționare.

Cheltuielile eligibile ale operațiunii care urmează a fi cofinanțată din resursele fondurilor ESI se reduc în prealabil în funcție de potențialul operațiunii de a genera venituri nete pe parcursul unei perioade de referință specifice care acoperă atât implementarea operațiunii, cât și perioada ulterioară finalizării acesteia.

Principiul proiectelor generatoare de venituri se aplică doar proiectelor de peste 1.000.000 euro.

Metoda de calculare a venitului net actualizat al operațiunilor generatoare de venituri nete se va face potrivit articolului 15 din Regulamentul Delegat (UE) Nr. 480/2014 al Comisiei din 3 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime.

Pentru proiectele de extindere și consolidare a sistemului de colectare separată modalitatea de calcul a necesarului de finanțare se va face utilizând metoda ratei forfetare prevăzută la art. 61, alin 3), pct. a) din Regulamentul UE nr. 1303/2013.

În scopul aplicării metodei menționate la articolul 61 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, venitul net actualizat al operațiunii se calculează prin deducerea costurilor actualizate din veniturile actualizate și, dacă este cazul, prin adăugarea valorii reziduale a investiției.

Venitul net actualizat al unei operațiuni se calculează pe o perioadă de referință specifică aplicabilă sectorului operațiunii respective. Perioada de referință include perioada de implementare a operațiunii.

Veniturile și costurile se determină prin aplicarea metodei incrementale bazate pe o comparație între veniturile și costurile din scenariul cu noua investiție și veniturile și costurile din scenariul fără noua investiție. În cazul în care o operațiune constă într-un activ nou, veniturile și costurile sunt cele ale noii investiții.

În cazul în care taxa pe valoarea adăugată nu este un cost eligibil în conformitate cu articolul 69 alineatul (3) litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, calculul venitului net actualizat se bazează pe cifre care exclud taxa pe valoarea adăugată.

Notă:

În cazul modificării actelor normative menționate mai sus, prevederile acestora vor prevala în fața aspectelor explicitate în prezentul ghid, fără a fi necesară modificarea ghidului solicitantului.

CAPITOLUL 3. COMPLETAREA CERERII DE FINANȚARE

Pentru a propune un proiect în vederea finanțării, solicitantul trebuie să completeze o **Cerere de finanțare**. Elaborarea Cererii de Finanțare se va face conform modelului din Anexa nr. 1. Aceasta se va transmite prin sistemul informatic MySMIS 2014, împreună cu toate anexele solicitate. În cazul în care MySMIS 2014 nu este disponibil, se vor urma indicațiile ce vor fi postate pe site-ul www.fonduri-ue.ro/www.mfe.gov.ro.

Atât pentru proiectele majore cât și pentru cele non-majore de infrastructură, prevăzute la **acțiunile A, C, D și F**, se va utiliza un singur format de Cerere de finanțare, prezentat în Anexa 1. Pentru un proiect major (mai mare de 50 milioane euro costuri eligibile), solicitantul trebuie să completeze în totalitate **Cererea de finanțare** (însoțită de anexele aferente), iar pentru proiectele mai mici de 50 milioane Euro (non-majore) formatul standard al Cererii de finanțare va fi adaptat de către solicitant, în funcție de specificitatea proiectului luând în considerare cerințele descrise mai jos.

Pentru proiectele majore, solicitantul va întocmi Cererea de finanțare și toate anexele acesteia, conform Anexei 1.1, ca regula, în limba engleză (aceasta urmând a fi tradusă ulterior în limba română), iar pentru proiectele nemajore Cererea de finanțare și toate anexele acesteia vor fi întocmite ca regulă în limba română. Încărcarea cererii în MySMIS, respectiv transmiterea oficială a proiectului spre analiză și aprobare, se va face în limba română.

Proiectele preidentificate din cadrul OS 3.1 vor fi sprijinite de către AM POIM împreună cu JASPERS în procesul de pregătire, până când ating pragul de maturitate minim acceptabil pentru a fi promovate spre finanțare. Procesul de pregătire este un proces iterativ, care se finalizează prin acordul factorilor implicați asupra gradului de maturitate a proiectului. În cazul în care beneficiarii nu răspund la timp solicitărilor de clarificare transmise de AM POIM/JASPERS, AM POIM își rezervă dreptul de a diminua finanțarea solicitată sau chiar să elimine proiectul din lista propusă spre finanțare.

Pentru proiectele de tip B și E se va utiliza modelul de cerere de finanțare prevăzut în anexa 1.2. Formular pentru proiecte de sprijin.

Completarea Cererii de finanțare în mod clar și coerent va facilita procesul de evaluare. În acest scop, este necesar ca solicitantul să furnizeze informațiile într-o manieră concisă, dar completă, să prezinte date relevante pentru înțelegerea proiectului, acțiunile concrete propuse în proiect, indicând clar legătura cu obiectivele și scopul proiectului, să cuantifice pe cât posibil rezultatele, beneficiile și costurile proiectului, să prezinte un calendar realist de implementare etc.

Depunerea cererii de finanțare reprezintă un angajament ferm privind acordul solicitantului în nume propriu și/sau pentru interpuși, cu privire la asumarea obligației de a respecta prevederile Regulamentului (UE) nr. 679 din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), precum și prevederile Directivei 2002/58/CE privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice), transpusă în legislația națională prin Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, solicitantul își asumă că persoanele din grupul țintă al proiectului au fost informate despre obligativitatea de a furniza datele lor personale, cu respectarea dispozițiilor legale menționate. Fiecare participant, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, își va da consimțământul pentru prelucrarea datelor sale cu caracter personal prelucrate în aplicațiile electronice SMIS/MySMIS, în toate fazele de evaluare/ contractare/ implementare/ sustenabilitate a proiectului, cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Anexele care sunt incomplete, ilizibile sau care nu sunt semnate și datate vor duce la respingerea proiectului, acesta trebuind redepus.

3.1. Înregistrarea solicitantului în sistem

Depunerea proiectului reprezintă un acord ferm pentru părțile contractante în ceea ce privește gestionarea și prelucrarea datelor cu caracter personal primite în vederea îndeplinirii obligațiilor contractuale, în conformitate cu Regulamentul (UE) 679/2016 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE. Datele cu caracter personal ale grupului țintă și, după caz, ale beneficiarilor finali ai proiectului nu pot fi prelucrate și publicate, pentru informarea publicului, decât cu informarea prealabilă a acestora asupra scopului prelucrării sau publicării și obținerea consimțământului acestora, în condițiile legii.

Înainte de demararea completării conținutului cererii de finanțare, solicitanții au obligația înregistrării în sistem, conform indicațiilor furnizate pe site-ul www.fonduri-ue.ro/ www.mfe.gov.ro.

Odată cu înregistrarea solicitantului, este necesară completarea tuturor câmpurilor, întrucât informațiile din această secțiunea sunt esențiale pentru evaluarea eligibilității solicitantului sau pentru evaluarea tehnico-economică.

Astfel, la secțiunea solicitant se vor regăsi următoarele informații:

- Date de identificare (denumire, tip – se va selecta dintr-un nomenclator, caracterul de IMM, cod fiscal, cod CAEN principal – dacă o entitate nu are cod CAEN, îl va selecta pe cel mai apropiat de domeniul de activitate, nr. de înregistrare și registrul unde este înregistrată entitatea, data înființării, înregistrare în scop de TVA, entitate de drept publică sau nu)
- Reprezentant legal (funcție, nume, prenume, data nașterii, CNP, date de contact)
- Sediul social
- Date financiare:
  - conturi bancare
  - exerciții financiare (moneda, dată începere, dată de încheiere, număr mediu de salariați, cifră de afaceri, active totale, venituri totale, capital social subscris, capital social propriu, profit net, profit în exploatare, venituri cercetare, cheltuieli cercetare)

Notă: completarea acestor informații este necesară pentru a stabili eligibilitate solicitantului; este necesară citirea cu atenție a ghidului solicitantului pentru cerințele legate de exercițiile financiare (pentru anumite apeluri este suficientă completarea informației pentru un singur exercițiu financiar, pentru altele sunt necesare trei exerciții financiare). Pentru OS 3.1. nu este relevant.

- Finanțări:
  - Asistență acordată anterior, unde se completează cu informații privind proiectele derulate anterior de către solicitant, încheiate sau aflate în derulare
  - Asistență solicitată, unde se completează cu informații privind proiectele depuse pentru obținerea de finanțare pe alte programe

Notă: informațiile nu trebuie să se limiteze la programele / proiectele finanțate din fonduri europene structurale și de investiții, ci la toate tipurile de finanțări

- Descrierea grupului (NA pentru OS 3.1).

Notă: această informație este necesară pentru a verifica întreprinderile legate și caracterul acestora în funcție de acționariat (a se vedea ghidul "Noua definiție a IMM-urilor - Ghidul utilizatorului și model de declarație"). Chiar dacă în cadrul unui anumit obiectiv specific informația nu este relevantă, este posibil ca solicitantul să solicite finanțări pe alte domenii / programe operaționale unde această informație este esențială pentru stabilirea eligibilității

3.2. Completarea cererii de finanțare pentru proiecte de investiții noi (tip A, C, D și F)

Pentru evaluarea cererii de finanțare, aceasta se va completa conform indicațiilor de mai jos și vor fi anexate documentele menționate mai jos:

3.2.1 Studiu de Fezabilitate

Studiul de fezabilitate se va concentra pe investițiile incluse în prima fază a implementării Master Planului/ Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor aprobat, corespunzător „proiectului” ce va fi propus pentru cofinanțare din fonduri UE. Pe baza Master Planului/ Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor se va întocmi Studiul de fezabilitate și se va elabora conceptul preliminar și caracteristicile tehnice, comparând soluțiile alternative mai aprofundate pentru a asigura alegerea soluțiilor cele mai eficiente din punct de vedere al costurilor. Toate măsurile propuse trebuie să țină cont de perioadele de tranziție stabilite pentru implementarea directivelor UE relevante, conform prevederilor Tratatului de Aderare a României la UE pentru sectorul de deșeuri.

Studiul de fezabilitate constă în studii tehnice, financiare și instituționale, reprezentând un concept preliminar necesar pregătirii cererii de finanțare pentru proiectul de investiții. Acest studiu trebuie să fie întocmit potrivit cerințelor directivelor și legislației românești în domeniu (HG nr. 907 din 29 noiembrie 2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare și cerințele Ghidului disponibil pe site-ul AM POIM, la adresa <http://www.mfe.gov.ro> sau <http://www.fonduri-ue.ro>).

În ceea ce privește **proiectul de management al deșeurilor în București**, proiectul propus se va baza pe evaluarea nevoilor de investiții ce vizează întregul ciclu de management al deșeurilor în București, iar acțiunile finanțate vor respecta ierarhia deșeurilor, începând cu colectarea separată și sortarea, conform nevoilor identificate. Acțiunile propuse vor răspunde nevoilor de finanțare orientate spre atingerea obiectivelor de reciclare a deșeurilor în conformitate cu Art. 11 alin. (2) litera (a) din Directiva 2008/98/CE. Nevoile de investiții din București sunt reflectate în planul PNGD revizuit și în planul de management al deșeurilor la nivel de județ / master plan, în special în ceea ce privește: cuatificarea țințelor privind prevenirea generării deșeurilor, contribuția Municipiului București la realizarea obiectivelor naționale de reciclare de 50%.

Integrarea aspectelor privind schimbările climatice și reziliența la dezastre în selectarea opțiunilor. În etapa de elaborare a studiului de fezabilitate și analiză a opțiunilor se vor lua în considerare și aspectele privind adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora și rezistența în fața dezastrelor. ***Ca urmare, acest impact va trebui transpus în avizul / acordul de mediu și autorizațiile de construire.***

Etapele ce trebuie parcurse sunt:

1. Analiza de senzitivitate

Această analiză a proiectului la diverse riscuri generate de schimbările climatice (temperatura anuală/sezonală/lunară; valorile extreme ale temperaturilor – frecvență și magnitudine, media anuală/sezonală/lunară a căderilor de ploaie – frecvență și magnitudine, viteza medie și maximă a vântului, umiditatea, radiația solară), precum și la riscurile secundare (nivelul mării, temperatura apei/mării, disponibilitatea apei, frecvența furtunilor, inundații, furtunile de nisip, eroziunea costieră și eroziunea solului / alunecările de teren / avalanșe, salinitatea solului, calitatea aerului, focurile de păduri, efectul încălzirii urbane, majorarea perioadei anotimpurilor).

Analiza de senzitivitate, care poate fi ridicată, medie sau inexistentă, trebuie realizată din următoarele patru perspective:

- Senzitivitatea activelor
- Senzitivitatea inputurilor (apă, energie, altele)
- Senzitivitatea ieșirilor (produselor, pieței, cererii consumatorilor)
- Senzitivitatea conexiunilor de transport

Dacă analiza de senzitivitate indică un nivel ridicat sau mediu asupra unei dintre cele patru perspective, se trece la evaluarea expunerii la riscurile respective și la analiza finală de vulnerabilitate.

2. Evaluarea expunerii la diverse riscuri

Evaluarea expunerii la diverse riscuri se realizează atât pe baza datelor spațiale disponibile privind situația actuală și datele istorice privind riscurile pentru care a fost stabilită necesitatea acestei evaluări, ca de ex.: hărți privind riscul la inundații, hărțile privind temperaturile extreme sau valurile de căldură, hărțile privind riscul la furtuni etc., dar și modele de proiecție a evoluției viitoare pentru riscurile analizate pe durata de viață a proiectului (30 – 50 de ani sau poate și mai mult). Pentru modelele utilizate se vor prezenta și incertitudinile privind modelarea (modelele de temperatură, precipitații, emisii, hidrologice etc.). Este important ca în

etapele de prefezabilitate, alegerea locației proiectului și fezabilitate să fie luate în considerare aceleași modele pentru a asigura consecvența în abordare.

3. *Analiza de vulnerabilitate*

Aceasta se realizează prin combinarea gradului de senzitivitate (S) cu gradul de expunere (E), în cadrul unei matrice pentru fiecare risc, care stabilește nivelul de vulnerabilitate (nu există, mediu sau mare)

$$V=S \cdot E$$

4. *Evaluarea riscurilor*

Aceasta se va realiza pentru riscurile identificate în primele trei etape pentru care proiectul are un nivel ridicat sau mediu de vulnerabilitate. Evaluarea riscurilor permite aprofundarea relației ”cauze-efecte” între riscuri și componentele proiectului (tehnice, sociale, ecologice, financiare etc.). Analiza de risc de înalt nivel ce implică o analiză calitativă a riscurilor (bazată pe judecata experților pentru identificarea hazardelor, consecințelor și riscurilor cheie asociate) și analiza detaliată a riscurilor, respectiv o analiză cantitativă, bazată pe modelare.

5. *Identificarea opțiunilor de adaptare*

În cadrul acestei etape sunt identificate măsurile de adaptare necesare pentru a diminua vulnerabilitatea proiectului la riscurile identificate și evaluate în etapele anterioare. Măsurile de adaptare se identifică cu sprijinul unor seminarii corelate cu exemple de bune practică în domeniu, iar odată măsurile identificate, se realizează o listă scurtă a acestora pe baza unei analize calitative și sunt selectate acele măsuri care sunt viabile din punct de vedere ecologic, social, tehnic și legal. Acestea sunt evaluate și din punct de vedere al momentului când pot fi implementate și sunt raportate și la obiectivele proiectului.

6. *Evaluarea opțiunilor de adaptare*

În această etapă, măsurile de adaptare sunt introduse în evaluare la nivelul analizei cost-beneficiu.

7. *Integrarea acțiunilor de adaptare în proiect*

Pe baza evaluării opțiunilor de adaptare, se vor lua deciziile de modificare a proiectului tehnic și introducerea acestora în procedurile de achiziție publică și se va stabili un plan și responsabili pentru monitorizarea implementării măsurilor și răspuns.

Metodologia detaliată este prezentată în documentul Comisiei Europene ”Guidelines for Project Managers: Making vulnerable investments climate resilient”, disponibilă la:

<https://climate-adapt.eea.europa.eu/metadata/guidances/non-paper-guidelines-for-project-managers-making-vulnerable-investments-climate-resilient/guidelines-for-project-managers.pdf>

Pentru aprobarea Studiului de Fezabilitate sunt necesare următoarele documente (acestea vor fi anexate la cererea de finanțare):

- HCJ privind aprobarea Planului Județean pentru Gestionarea Deșeurilor/ Master Plan Județean de management al deșeurilor/ Plan Județean de Gestionare a Deșeurilor/ HCGMB pentru Primăria Municipiului București (sau alte hotărâri dacă este cazul) - pentru proiectele de tip A și C
- Avizul CTE din cadrul Solicitantului privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai proiectului;

- HG/HCGMB/Ordin/HCI/ HCL (orice alt document prevăzut de legislația specifică) privind aprobarea Studiului de fezabilitate și a indicatorilor tehnico-economici ai proiectului, pe baza avizului CTE;
- Hotărârea Adunării Generale a Asociațiilor ADI privind aprobarea Studiului de fezabilitate și a indicatorilor tehnico-economici ai proiectului – pentru proiectele de tip A și C.1;
- Hotărârea ADI/ HCGMB pentru Primăria Municipiului București/ HCL pentru primăriile de sector (sau alte hotărâri dacă este cazul) privind aprobarea planului anual de evoluție a tarifelor și taxelor (conform Analizei Cost-Beneficiu) - pentru proiectele de tip A și C.

Pentru **Acțiunea C**, proiectele propuse se vor baza pe evaluarea nevoilor de investiții ce vizează întregul ciclu de management al deșeurilor în București, iar acțiunile finanțate vor respecta ierarhia deșeurilor, începând cu colectarea separată și sortarea, conform nevoilor identificate. Acțiunile propuse vor răspunde nevoilor de finanțare orientate spre atingerea obiectivelor de reciclare a deșeurilor în conformitate cu Art. 11 alin. (2) litera (a) din Directiva 2008/98/CE.

Nevoile de investiții din București sunt reflectate în planul PNGD revizuit, în planul de gestionare a deșeurilor pentru municipiul București, precum și în master planul pentru sistemul integrat de gestionare a deșeurilor pentru municipiul București, în special în ceea ce privește: cuatificarea țintelor privind prevenirea generării deșeurilor, contribuția Municipiului București la realizarea obiectivelor naționale de reciclare de 50%.

Atenție!

Pentru proiectele de tip A.2 se va avea în vedere faptul ca investițiile propuse să fie complementare sistemului de management integrat finanțat anterior (după caz), să nu afecteze sustenabilitatea acestuia (ex: dublarea capacității infrastructurii, modificarea fluxului de deșeuri, etc) și să respecte cadrul instituțional al sistemului de management integrat al deșeurilor. În acest sens, trebuie argumentat și faptul că sistemul finanțat anterior este funcțional și investițiile propuse sunt necesare pentru respectarea noilor prevederi legislative adoptate atât la nivel european cât și național, precum și jurisprudența Curții Europene de Justiție.

3.2.2 Analiza cost-beneficiu

Proiectele de mediu susținute de Fondul de Coeziune generează venituri prin taxele de utilizare plătite de industrie, agenții comerciali și gospodării pentru serviciile oferite.

Cerința minimă este ca proiectele să fie durabile pe durata lor de existență economică, adică să asigure un flux de venituri suficient pentru a acoperi costurile de operare și întreținere. Există însă un al doilea aspect al analizei financiare, de importanță critică și anume, estimarea nivelului grantului necesar pentru ca proiectul să devină viabil din punct de vedere financiar.

Analiza Cost Beneficiu trebuie să fie elaborată în conformitate cu cerințele Ghidului Comisiei Europene pentru perioada 2014-2020 privind analiza cost-beneficiu pentru proiectele noi.

Componentele analizei Cost-Beneficiu sunt:

- a) Analiza financiară
- b) Analiza economică
- c) Evaluarea riscului și analiza de sensibilitate

Pentru proiectele de extindere și consolidare a sistemului de colectare separată este recomandată simplificarea analizei cost-beneficiu, respectiv eliminarea obligativității elaborării analizei economice cu monetizarea beneficiilor economice și de mediu, a analizei de sensibilitate și a analizei de risc cantitative. Astfel, în acest caz analiza economică va urmări identificarea și analiza calitativă a externalităților proiectului (beneficii economice, sociale și de mediu) fără monetizarea acestora și fără calcularea indicatorilor de performanță economică. De asemenea, evaluarea riscului și analiza de sensibilitate va urmări identificarea riscurilor, analiza calitativă a riscurilor (cauze de apariție, stabilirea nivelului de risc pe baza unei combinații între probabilitatea de apariție a riscului și impactul preconizat, identificarea măsurilor de prevenire și atenuare). Analiza de sensibilitate nu este obligatorie.

Aceste aspecte sunt detaliate și reflectate în modelul simplificat de analiză cost-beneficiu, elaborat cu sprijinul asistenței tehnice JASPERS, anexat la ghidul solicitantului (Anexa 11 – model simplificat analiza cost beneficiu).

3.2.3 Analiza instituțională

Scopul analizei instituționale este de a se asigura de existența unui cadru instituțional adecvat pentru o bună implementare a proiectelor și o bună exploatare a infrastructurii realizate din fonduri nerambursabile.

Analiza Instituțională presupune:

- Evaluarea situației actuale privind cadrul instituțional al serviciilor de salubritate publice și private (inclusiv al schemelor PPP) din fiecare județ/regiune, precum și restructurările deja stabilite (chiar dacă ulterior neimplementate), prin:
  - evaluarea situației existente și organizarea serviciilor municipale legate de deșeurile solide din fiecare județ cuprins în proiect; descrierea punctelor tari și a punctelor slabe ale acestuia;
  - analizarea contractelor existente cu diverși operatori, a validității și a clauzelor de reziliere a acestora după construirea și punerea în funcțiune a noului sistem pentru deșeuri solide;
  - propunerea unei soluții economice eficiente pentru noul sistem ce va fi construit cu finanțare UE pentru colectarea și transportul deșeurilor și exploatarea depozitului ecologic (inclusiv opțiunile PPP);
  - întocmirea unui raport instituțional privind situația existentă și recomandări de organizare/asociere viitoare a autorităților locale din fiecare județ/regiune cu scopul de a cofinanța investiția, a participa la implementarea investiției cu o UIP, a lansa și contracta cu operatori privați colectarea, transportul și întreținerea depozitelor, potrivit legislației române.
- Elaborarea/recomandarea unor aranjamente corespunzătoare pentru execuția proiectului, inclusiv revizuirea planului de încadrare a personalului, dacă este cazul, pentru gestionarea proiectului în faza de implementare.
- Analiza Planului de acțiune existent pentru dezvoltarea instituțională; analiza schimbărilor necesare pentru a asigura cerințele minime din punct de vedere al conducerii instituției și viabilității financiare.
- Analiza problemelor nerezolvate, care ar putea împiedica pregătirea, aprecierea și aprobarea cererilor de proiecte finanțate din fonduri UE.
- Identificarea necesității de reformare viitoare, de dezvoltare a capacității, propunerea conceptelor de administrare viitoare a sistemului (organizare, necesar de forță de muncă, de echipamente, de exploatare și întreținere – enumerarea nu este exhaustivă).
- Evaluarea conformării cadrului instituțional cu cerințele UE în domeniu și a gradului de funcționalitate a acestuia în faza de implementare a proiectului.
- Analiza conformității cu regulile privind ajutorul de stat, conform celor descrise la Secțiunea. 1.9..

Pentru constituirea cadrului instituțional aferent proiectelor de tip A și C.1 sunt necesare următoarele dovezi (care vor fi anexate la cererea de finanțare):

- Hotărâri ale Consiliului Județean și Hotărâri ale Consiliilor Locale (proiecte tip A), respectiv ale Consiliului Județean Ilfov, Consiliului General al municipiului București și ale Consiliilor Locale ale sectoarelor municipiului București privind constituirea ADI⁸ (proiecte tip C.1)
- Certificatul de înregistrare ADI la registrul Asociațiilor și Fundațiilor
- Statutul și Actul constitutiv ADI
- Documentul de poziție privind implementarea proiectului (Contractul de asociere), doar pentru proiecte de tip A.
- Verificarea/revizuirea statutului și actului constitutiv al ADI pentru asigurarea conformității cu HG nr. 855/2008 pentru aprobarea actului constitutiv-cadru și a statutului-cadru ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice cu modificările și completările ulterioare – doar pentru proiecte de tip A

Pentru constituirea cadrului instituțional aferent proiectelor de tip C.2 primăriile de sector trebuie să fie membre ale Asociației de Dezvoltare Intercomunitară care va avea ca obiectiv gestionarea deșeurilor reziduale în București-Ilfov și tratarea bio-deșeurilor colectate separat în municipiul București. În acest sens sunt necesare următoarele dovezi (care vor fi anexate la cererea de finanțare):

- Hotărâre ale Consiliului Județean/ Hotărâri ale Consiliilor Locale ale primăriilor de sector/Hotărâre a Consiliului General al Municipiului București privind constituirea ADI
- Certificatul de înregistrare ADI la registrul Asociațiilor și Fundațiilor
- Statutul și Actul constitutiv ADI

Pentru proiectele de tip individual se va depune o declarație pe proprie răspundere pentru confirmarea faptului ca aspectele instituționale ale SMID (finanțat anterior) nu au fost modificate. Declarația trebuie să conțină actele în vigoare enumerat mai sus și care să fie verificate cu ocazia primei vizite de monitorizare.

3.2.4 Evaluarea Impactului asupra Mediului

Evaluarea Impactului asupra Mediului trebuie să fie în conformitate cu prevederile legislației din domeniu. Autoritățile competente pentru protecția mediului (ACPM) stabilesc dacă proiectele sunt incluse în Anexa I sau Anexa II a Directivei privind EIM. Acestea determină și necesitatea demarării procedurii de evaluare adecvată, modul de consultare a publicului sau modul în care Raportul privind impactul asupra mediului și rezultatele consultării publicului vor fi luate în considerare în emiterea deciziei de mediu de către autoritățile responsabile.

ACPM va asigura totodată consultarea publicului interesat pe parcursul dezbaterii publice.

Anexele referitoare la EIM sunt următoarele:

a) pentru Cererea de finanțare

- Calendarul privind derularea procedurii EIM elaborat de către autoritatea competentă pentru protecția mediului;
- Rezumatul fără caracter tehnic (*dacă procedura EIM se finalizează cu Acord de Mediu*);
- Raportul EIA;
- Actul de reglementare emis de către autoritatea competentă pentru protecția mediului (Decizie de încadrare/Acord de mediu)/Aviz Natura 2000 (unde va fi cazul)/ Aviz de gospodărirea apelor (va fi emis la nivel de studiu de fezabilitate);

⁸ Pentru acțiunea de tip C.1 se va avea în vedere că Asociația de Dezvoltare Intercomunitară să aibă ca obiectiv gestionarea deșeurilor reziduale în București-Ilfov și tratarea bio-deșeurilor colectate separat în municipiul București.

- Declarația pentru siturile Natura 2000/Studiu de evaluare adecvată (*după caz*);

b) pentru Volumul EIM

- *Copii ale documentelor mentionate în calendarul aferent procedurii EIM (inclusiv toate anunțurile), cum ar fi:*
  - Notificarea privind solicitarea Acordului de Mediu;
  - Anunțurile privind solicitarea Acordului de Mediu;
  - Decizia evaluării inițiale;
  - Decizia Etapei de încadrare;
  - Anunțurile privind Decizia de încadrare a proiectului (*după caz*);
  - Transmiterea “îndrumarului” privind definirea domeniului evaluării, *după caz*;
  - Anunțurile publice privind dezbaterile publice, *după caz*;
  - Lista cu observațiile publicului și soluționarea problemelor semnalate (anexa nr. 15 din OM 135/2010), *după caz*;;
  - Anunțurile publice privind decizia de emitere a Acordului de Mediu, *după caz*;;
  - Acordul de Mediu, *după caz*.
- Certificatul de urbanism

ATENȚIE!

Solicitanții de finanțare, care propun proiecte de investiții / activități în interiorul și / sau în vecinătatea siturilor Natura 2000, se vor asigura că documentațiile elaborate în procedura de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) conțin:

- a. toate informațiile prevăzute de legislația în vigoare, cu accent asupra prezentării potențialului impact al proiectului asupra obiectivelor specifice / măsurilor minime de conservare stabilite pentru speciile și habitatele pentru care au fost desemnate siturile.
- b. evaluarea impactului cumulat (între investițiile propuse, existente sau reglementate) asupra factorilor de mediu, inclusiv la nivelul siturilor Natura 2000.

În vederea respectării cerinței de mai sus, solicitanții de finanțare vor notifica Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate (ANANP) cu privire la siturile Natura 2000 pentru care nu au fost stabilite obiective specifice / măsuri minime de conservare și vor solicita elaborarea acestora de către ANANP / Administratorii ariilor protejate și aprobarea acestora conform procedurilor specifice.

Ulterior elaborării obiectivelor specifice / măsurilor minime de conservare, solicitanții de finanțare au obligația de a asigura aplicarea prevederilor Directivei Habitats și a legislației naționale după cum urmează:

- a. În cazul proiectelor pentru care procedura EIM va începe sau este în desfășurare, documentația de mediu³ va fi completată cu prezentarea impactului potențial asupra obiectivelor specifice / măsurilor minime de conservare, astfel încât decizia autorității de mediu din cadrul Comitetului de Analiză Tehnică (în etapa de încadrare și/sau în etapa de analiză a calității RIM) să fie luată în urma analizei unor documente care să îndeplinească toate cerințele din legislație. În cazul în care completarea RIM/EA a avut loc ulterior dezbaterilor publice, se va asigura respectarea termenului de 10 zile, prevăzut în legislația aplicabilă, de punere la dispoziția publicului a acestor completări.
- b. În cazul proiectelor pentru care procedura EIM este finalizată și documentația în baza căreia au fost emise actele de reglementare (decizia de încadrare - ca act final sau acordul de mediu) nu a inclus prezentarea impactului potențial asupra obiectivelor specifice/măsurilor minime de conservare, titularul proiectului va asigura elaborarea unui document de prezentare a acestor informații în completare la memoriul de prezentare/RIM/EA. Acest document va fi transmis spre analiză autorității de mediu emitente a actului de

reglementare. După caz, se va solicita revizuirea Declarației autorității responsabile cu monitorizarea siturilor Natura 2000 pentru includerea informațiilor relevante, în situația în care această Declarație a fost emisă.

Titularii proiectelor se vor asigura că în cadrul procedurii EIM vor fi respectate prevederile Art. 28 (7) din Ordonanța de urgență nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la avizele necesare a fi emise de către administratori / ANANP.

Solicitanții de finanțare vor avea în vedere faptul că aplicarea prezentei instrucțiuni este determinantă pentru demonstrarea respectării prevederilor art. 6.3 din Directiva Habitate preluate în cadrul Regulamentului 207/2015, secțiunea F4 din formatul cererii de finanțare, respectiv: Aplicarea Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (48) (Directiva privind habitatele); evaluarea efectelor asupra siturilor Natura 2000.

Elaborarea Raportului privind Impactul asupra Mediului se va face prin respectarea ghidurilor existente la nivelul autorităților responsabile cu protecția mediului pentru proiectele de dezvoltare a infrastructurii de deșeuri: <http://apmgl.anpm.ro/-/ghiduri-jaspers>.

Raportul privind Impactul asupra Mediului va lua în considerare indicatorii de mediu propuși prin Raportul de Mediu elaborat la nivelul POIM și incluși în declarația de mediu a POIM, în vederea monitorizării anuale a acestora.

3.2.5 Declarația Autorității Competente responsabile cu Gestionarea Apelor (pentru proiecte majore)

Această declarație este completată de autoritatea responsabilă cu gestionarea apelor și anume Administrația Națională Apele Române (ANAR) pentru proiectul propus spre finanțare prin POIM, în urma analizării investițiilor propuse, la nivel de studiu de fezabilitate, conform appendicelui 2, anexa II din Regulamentul nr. 207/2013.

Declarația certifică faptul că investițiile din cadrul proiectului propus spre finanțare în cadrul acțiunilor de tip A, C și D nu deteriorează starea corpurilor de apă și nu împiedică atingerea unei stări bune a acestora. Concluziile prezentate în declarație trebuie fundamentate de către autoritatea emitentă pe baza informațiilor puse la dispoziție de către solicitant, în studiul de fezabilitate.

3.2.6. Alte anexe la cererea de finanțare

- **Declarație de angajament (aprobată și de ADI – pentru proiectele de tip A)**
- **Declarație de eligibilitate**
- **Declarație privind conflictul de interese**
- **Declarație privind TVA**
- **Pentru asigurarea cofinanțării proiectului**
  - HCJ/HCL-uri privind aprobarea cofinanțării proiectului (cheltuieli eligibile și neeligibile)
  - Bugetul solicitantului aprobat sau dovada privind demararea procedurilor de includere în buget, după caz - *pentru proiectele de tip D, E⁹ și F.*
  - Scrisori de intenție de la bănci comerciale/de investiții privind interesul acestora de a cofinanța proiectul, dacă este cazul

⁹ Doar în cazul proiectelor de sprijin pregătire portofoliu în sistem centralizat

▪ **Pentru asigurarea terenurilor aferente investițiilor**

- Declarație pe proprie răspundere din partea autorităților locale privind disponibilitatea terenurilor pe care se vor construi/extinde/reabilita noile investiții, care să facă dovada că acestea aparțin domeniului public al autorităților publice locale (AL)/ autorității publice la momentul depunerii cererii de finanțare;; în cazul în care terenul/construcția nu se află în proprietatea/concesiunea/superficia/ administrarea solicitantului la momentul depunerii cererii de finanțare, declarația va fi însoțită de act doveditor privind inițierea procedurii de obținerea a dreptului de proprietate/utilizare/precontract care să ateste intenția de dobândire a dreptului până la sau condiționat de aprobarea proiectului
- Declarație pe proprie răspundere din partea beneficiarului prin care se menționează faptul că nu au fost depuse cereri de retrocedare, în conformitate cu legislația în vigoare și că nu există litigii cu privire la stabilirea și delimitarea proprietății
- Plan de amplasament pentru imobilele pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului (la depunerea cererii de finanțare)

▪ **Pentru constituirea și funcționarea UIP**

- Decizia privind înființarea/extinderea UIP în cadrul beneficiarului

▪ **Planul de informare și publicitate**

▪ **Alte documente explicative necesare pentru susținerea anumitor elemente din proiect (identificate de solicitant sau de AM)**

Atenție!

Se va avea în vedere ca toate avizele/acordurile emise pentru proiectele de investiții să menționeze numele exact al proiectului.

În cazul în care numele avizelor/acordurilor diferă, Beneficiarul va prezenta o declarație pe proprie răspundere care va confirma faptul că aceste avize/acorduri fac referire la proiectul de investiții/ proiectele de consolidare a capacității instituționale/ sprijin pentru pregătirea portfoliului de proiecte.

3.3. Completarea cererii de finanțare pentru proiectele de consolidare a capacității instituționale/ sprijin pentru pregătirea portfoliului de proiecte

În ceea ce privește activitatea de sprijin pentru pregătirea portfoliului de proiecte (proiecte de tip E), se impun următoarele considerații:

- Este necesară corelarea cu alte proiecte, mai ales cu Asistențele Tehnice de Management de Proiect și/sau Supervizare de Lucrări, finanțate prin POS Mediu 2007-2013, POIM 2014 – 2020 (proiectele fazate) sau cu alte proiecte finanțate din fonduri locale ori ale beneficiarilor;
- Lista investițiilor prioritare care vor face obiectul aplicației de finanțare pentru perioadele de programare financiară 2014-2020 și 2021 - 2027 va fi preluată de către noul consultant de la consultantii care au în sarcina revizuirea Master Planului Județean/ Planului Județean pentru Gestionarea Deșeurilor; lista de investiții prioritare are la bază cel puțin varianta preliminară a Master Planului județean/zonal revizuit sau a Planului Județean pentru Gestionarea Deșeurilor; Lista de investiții atașată la cererea de finanțare va fi semnată de către CJ și ADI și autoritățile locale beneficiare;
- Pentru evitarea dublei finanțări ori a suprapunerilor cu proiectele finanțate din alte surse, coordonarea întregului proces de către CJ și ADI este esențială¹⁰;

¹⁰ Pentru pregătirea portfoliului de proiecte în sistem centralizat un rol esențial îl va avea și instituția coordonatoare a acestui proces.

Beneficiarii vor face dovada existenței unei capacități instituționale adecvate dovedite prin alocarea de personal suficient și prin înființarea unei Unități de Implementare a Proiectului (sau după caz, prin consolidarea UIP existente).

Pregătirea portfoliului de proiecte de tip A.2 se poate face și în mod centralizat de către o instituție de la nivelul administrației publice centrale cu atribuții în domeniul protecției mediului. De asemenea, pentru derularea pregătirii proiectelor în mod centralizat trebuie îndeplinite următoarele condiții preliminare:

- Prezentarea unui acord de parteneriat între instituția publică de la nivel central și fiecare consiliu județean și asociație de dezvoltare intercomunitară
- Angajament scris din partea instituției publice centrale privind elaborarea simultană a mai multor documentații necesare pentru accesarea finanțării unor proiecte de investiții de management integrat al deșeurilor
- Existența unor dovezi privind securizarea amplasamentelor pentru viitoarele investiții
- Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor pentru județele unde sunt propuse investiții trebuie să fie finalizate¹¹; de asemenea aceste planuri trebuie să fie, în prealabil, verificate de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și JASPERS

Procesul de evaluare a cererilor de finanțare de sprijin privind pregătirea proiectelor de investiții va urma metodologia prezentată în capitolul 4, cu respectarea specificității acestor proiecte.

Proiectele de sprijin pentru pregătirea cererilor de finanțare vor conține după caz, și fără a fi în niciun fel limitative, următoarele activități:

- ✓ Elaborare Plan Județean pentru Gestionare a Deșeurilor/Revizuire sau actualizare Master Plan județean (după caz) sau se face în baza unui Master Plan Județean revizuit;
- ✓ Elaborare aplicație de finanțare, inclusiv documente suport (Studiu de Fezabilitate, Analiza Cost-Beneficiu, Analiza Instituțională, Evaluarea Impactului asupra Mediului);
- ✓ Elaborare documentație/documentații de atribuire pentru contractele de servicii, lucrări și furnizare, inclusiv sprijin în contractare-licitare

În ceea ce privește activitatea de consolidare a capacității instituționale (proiecte de tip B) se fac următoarele precizări:

- Obiectivele declarate ale activităților consolidarea capacității instituționale trebuie să vizeze măsurile de guvernanta în vederea sprijinirea implementării PNGD;
- Este necesară corelarea cu alte proiecte similare dezvoltate de Ministerul Mediului sau alte instituții cu responsabilitate în domeniul gestionării deșeurilor, în vederea evitării suprapunerii de activități sau a dublei finanțări și asigurarea unui grad cât mai mare de complementaritate a proiectelor.

3.4. Obiectivele proiectului

Obiectivul general al proiectului va fi stabilit în directă corelare cu obiectivul specific OS 3.1. și cu acțiunea selectată spre finanțare, conform secțiunii 1.3.1., în conformitate cu indicațiile din Anexele 1.

Obiectivul va face referire la continuarea dezvoltării infrastructurii de deșeuri în aria de proiect, și va descrie modul în care proiectul contribuie la indicatorii de rezultat ai programului (secțiunile corespondente pentru B.4.1. și B 4.2. din Format proiect major și secțiunea Obiective proiect din proiectele non-majore).

Toate obiectivele specifice, acolo unde sunt identificate, vor fi cuantificate în indicatori. Modul de stabilire a indicatorilor este prezentat în secțiunea 1.6.

¹¹ Minimum acceptat este finalizarea procedurii SEA

Pentru proiectele ITI Delta Dunării, se va menționa faptul că proiectul se încadrează în strategia ITI. Detaliile se vor completa la secțiunea **Relevanță**.

3.5. Context și justificare

Pentru proiectele din categoria A, C, D și F se vor prezenta următoarele informații (secțiunile corespundente B 3.1. și B 4.3. din Format proiect major): conformitatea cu directivele, regulamentele și documentele strategice relevante din sector, informații privind gradul de conformare în prezent a serviciilor vizate de proiect, nevoile de investiții necesare pentru conformare, precum și contribuția proiectului la asigurarea conformității, modul în care proiectul va influența dezvoltarea socio-economică a zonei acoperite de proiect.

Pentru toate tipurile de proiecte se vor prezenta următoarele tipuri de informații

- Contextul promovării proiectului, respectiv conformarea cu cerințele directivelor europene din sectorul de deșeuri;
- Situația existentă, problemele identificate care au generat promovarea proiectului, în relație cu obiectivele propuse, aspectele care vor fi abordate, instalațiile care urmează să fie construite etc.), o hartă care să indice zona proiectului, date de geolocalizare și principalele componente ale proiectului, însoțite de o estimare a costurilor individuale totale (fără defalcarea costurilor pe activități);

3.6. Sustenabilitate

În cadrul acestei secțiuni (secțiuni corespundente din format proiect majore A 5.1. și B 4.4.) vor fi prezentate informații privind:

- modul în care va fi gestionată infrastructura după încheierea proiectului (și anume, numele operatorilor; metode de selecție; tip de contract etc)
- măsurile planificate/luate de către beneficiar pentru a asigura utilizarea optimă a infrastructurii în faza de exploatare, inclusiv informații despre planul de tarificare;

Pentru proiectele de tip B și E se va prezenta impactul avut de rezultatele proiectului pentru dezvoltarea ulterioară sectorului la nivel local/ regional sau național (promovarea unor investiții, gradul de îndeplinire a planului de acțiune al PNGD, etc)

3.7. Relevanță

În cadrul acestei secțiuni se vor completa informații legate de relevanța proiectului în raport cu următoarele aspecte:

- Contribuția la SUERD și identificarea ariei prioritare din SUERD la care contribuie
- Contribuția la Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării
- Corelările cu Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor 2014-2020.

La secțiunea relevanță, pentru strategiile selectate se va face o scurtă descriere a modului în care proiectul propus contribuie sau este relevant pentru strategiile selectate.

3.8. Complementaritate

Informațiile care vor fi evaluate în capitolul complementaritate permit Autorității de Management atât evaluarea capacității solicitantului de a implementa proiecte, cât și posibila dublă finanțare.

Pentru această secțiune, solicitantul nu va completa informații suplimentare. Acestea vor fi preluate din sistem, așa cum au fost introduse de către acesta la momentul înregistrării, în secțiunile privind Finanțările anterioare / Finanțările solicitate.

3.9. Aplicarea principiilor orizontale

Respectarea cadrului legal este obligatorie pentru orice solicitant sau beneficiar de finanțare din fondurile UE. Cerințele minime privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor se referă la facilitarea tuturor condițiilor care să conducă la respectarea legislației în domeniu.

În cadrul proiectului se va face o descriere a *modului în care proiectul respectă legislația (acte normative, politici publice) în domeniul egalității de șanse și dezvoltării durabile. În acest sens se vor urmări recomandările cuprinse în Ghidul privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014-2020, publicat pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene.*

Șanse egale

Egalitatea de șanse și de tratament are la bază participarea deplină și efectivă a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilități, vârstă sau orientare sexuală.

Pentru a promova egalitatea de gen, nediscriminarea, precum și asigurarea accesibilității, principiul egalității de șanse și de tratament trebuie încorporat ca parte integrantă a diverselor stadii din ciclul de viață al unui proiect: definire și planificare, implementare, monitorizare și evaluare.

Proiectul trebuie să descrie acțiunile specifice de promovare a egalității de șanse și prevenire a discriminării de gen, pe criterii de origine rasială sau etnică, religie sau credință, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală luând în considerare nevoile diferitelor grupuri-țintă expuse riscului acestor tipuri de discriminare și, mai ales, cerințele pentru asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Secțiunea aferentă din cererea de finanțare va detalia modul în care legislația aplicabilă va fi respectată în selecția membrilor UIP implicați în implementarea proiectului. De asemenea se va detalia modul în care legislația privind asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități se aplică și va fi respectată în realizarea infrastructurii.

Dezvoltarea durabilă

Proiectul va promova dezvoltarea durabilă, în primul rând, prin finanțare unor activități orientate direct spre susținerea acesteia, urmărind în principal protecția mediului, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, biodiversitatea, rezistența în fața dezastrelor, prevenirea și gestionarea riscurilor, ca de exemplu:

- Utilizarea de materiale prietenoase cu mediul (ecologice sau reciclate) și de soluții inovative în construcții și în construcția de infrastructură, indiferent de tipul acesteia;
- Reutilizarea deșeurilor provenite de pe urma construcției infrastructurii edilitare;
- Construirea de infrastructură verde;

Pentru proiectele de investiții, se vor identifica acele acte normative identificate în *Ghidul privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014-2020* – aplicabile proiectului.

3.10. Managementul de proiect

La nivelul tuturor proiectelor se va nominaliza un responsabil de proiect, care are rolul de manager de proiect, această persoană putând fi și persoană de contact, care să asigure schimbul permanent de informații cu Autoritatea de Management. Reprezentantul legal este persoana însărcinată cu semnarea tuturor documentelor care vor face obiectul schimbului de informații cu Autoritatea de Management.

În vederea implementării proiectelor beneficiarul trebuie să facă dovada existenței unității de implementare a proiectului (UIP).

Managementul de proiect poate fi realizat cu personal propriu sau mixt (personal propriu și externalizare). Personalul propriu al solicitantului implicat în managementul proiectului se va constitui în Unitatea de Implementare a Proiectului, prin decizie a managerului solicitantului. CV-urile personalului vor fi încărcate în MySMIS (câmpul resurse umane).

Unitatea de implementare a proiectului va fi, prin urmare:

- Constituită din personalul propriu numit în componența UIP-ului, ce trebuie să fie compus din minim 3 persoane (managerul de proiect, expert financiar, expert achiziții);
- Sprijinită, după caz, prin expertiză externă furnizată prin contracte de prestare servicii prin care sunt realizate activitățile aferente managementului proiectului.

Activitatea de management a proiectului include și expertiza tehnică necesară unei implementări la un nivel de calitate adecvat.

Informațiile privind managementul proiectului vor fi descrise la Capacitatea administrativă, tehnică și juridică a beneficiarului.

Atenție!

Autoritatea de Management își rezervă dreptul de a face vizite la fața locului la solicitant în vederea stabilirii funcționalității unităților de implementare a proiectului.

3.11. Elaborarea bugetului și categoriile de cheltuieli

În stabilirea bugetului proiectului se vor avea în vedere regulile de eligibilitate stabilite prin HG nr. 399/2015, categoriile de cheltuieli din Anexa 5 la Ghidul solicitantului, precum și următoarele:

- Cheltuieli aferente procurării de bunuri necesare funcționării unităților de implementare a proiectului de la nivelul beneficiarului, în limita echivalentului în lei a maximum 10.000 euro, în funcție de complexitatea proiectului, cu respectarea legislației în vigoare, a obiectivelor POIM și să fie evidențiate în anexă la cererea de finanțare.
- Toate proiectele vor respecta regulile de informare și publicitate cuprinse în Manualul de Identitate Vizuală pentru Instrumentele Structurale 2014-2020 în România (accesibil pe pagina de internet a ministerului).
- Cursul de schimb recomandat a fi folosit pentru întocmirea bugetului cererii de finanțare în lei, este cursul mediu BNR aferent unei luni anterioare depunerii proiectului prin MYSMIS, dar nu mai de mult de 5 luni înainte.
- Pentru justificarea bugetului propus, cererea de finanțare va fi însoțită de documente justificative pentru fiecare tip de cost (contracte similare / oferte de preț etc.).
- Cheltuieli cu salariile la nivelul personalului beneficiarului pot fi încadrate după cum urmează:
  - Pentru proiectele de până la 100 milioane euro, cheltuielile cu salariile vor reprezenta maximum 1% din valoarea eligibilă
  - Pentru proiectele de peste 100 milioane euro, cheltuielile salariale vor fi calculate astfel: 1% din valoarea eligibilă până la 100 milioane euro, la care se adaugă 0,5% din diferența dintre valoarea totală a proiectului și 100 milioane euro;

Cheltuielile cu salariile aferente personalului care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă pe durată determinată (nu mai mare decât durata proiectului), în cadrul proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile și pentru funcționarii publici se va face conform Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare.

Se va avea în vedere ca activitățile previzionate să fie corelate cu planul de achiziții, având la bază o planificare realistă a tuturor activităților, ținând cont atât de resursele umane, cât și de resursele materiale alocate implementării proiectului.

În defalcarea bugetului pe ani se va ține cont de eventualele proceduri de achiziție și de durata acestora. Planificarea propusă se va transforma ulterior în calendar al cererilor de rambursare / cereri de plată ce vor fi anexe la contractul de finanțare.

Bugetul va fi prezentat defalcat după cum urmează, pe:

- activități (corelat cu C.1.)
- ani de implementare (secțiunea G.1.2 din Cererea de finanțare)
- amplasament/câmpuri de intervenție / formă de finanțare / tip teritoriu/ activitate economica/ obiectiv tematic/mecanism aplicare teritorială (secțiunea B.2 din Cererea de finanțare)

CAPITOLUL 4. PROCESUL DE EVALUARE ȘI SELECȚIE

4.1. Descriere generală

Având în vedere că prin OS 3.1 se finanțează proiecte pe baza unei liste de proiecte prioritare identificate în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare, apelul de propuneri de proiecte fiind cu depunere continuă, acestea nu sunt supuse unei selecții, ci doar procesului de evaluare, pe baza listei de proiecte prioritare¹².

Proiectele prioritare/ preidentificate vor parcurge procedura de pregătire a portofolului de proiecte. În cadrul acestei proceduri, AM POIM se va asigura că toate documentele necesare depunerii cererii de finanțare îndeplinesc condițiile de maturitate și calitate necesare pentru a intra în etapa de evaluare și selecție.

În procesul de pregătire a proiectelor, Autoritatea de Management va fi sprijinită de experții JASPERS. Când proiectul va avea gradul de maturitate și calitate acceptabil, AM POIM solicită beneficiarului depunerea proiectului în vederea parcurgerii etapei de evaluare și selecție.

După finalizarea procesului de evaluare, pentru proiectele care au îndeplinit punctajul, AM POIM redactează nota de aprobare a proiectului.

După aprobarea de către AM POIM, proiectul major aprobat de către AM POIM va fi transmis serviciilor Comisiei Europene (COM) prin sistemul electronic SFC2014, fie către organismul desemnat pentru realizarea unei evaluări independente - Independent Quality Review (IQR). Dacă se optează pentru utilizarea IQR, notificarea pentru proiectul major care se va transmite COM se va face conform Art. 102 din Regulamentul UE nr. 1303/2013. Transmiterea proiectului spre COM sau IQR se face de către AM POIM.

¹² Lista de proiecte prioritare / preidentificate se face în baza condiției de eligibilitate privind beneficiarul, toate proiectele cu acțiunile/activitățile eligibile propuse de aceștia fiind considerate ca fiind preidentificate/ prioritare

Eventualele documente suplimentare, altele decât cele menționate în prezentul ghid pot fi solicitate solicitantului pe întreg parcursul procesului de pregătire a proiectului sau de evaluare la nivelul COM/IQR.

4.1.1 Verificarea administrativă și a eligibilității cererilor de finanțare

În cadrul acestei etape se vor verifica următoarele:

- Respectarea formatului standard al cererii de finanțare și includerea tuturor anexelor obligatorii;
- Modalitatea de completare a cererii de finanțare;

Pentru verificarea conformității administrative și de eligibilitate a cererii de finanțare se utilizează un sistem de evaluare de tip DA/NU/NA.

Verificarea eligibilității presupune respectarea regulilor privind eligibilitatea solicitanților și a proiectelor, verificarea fiind realizată conform criteriilor definite în acest ghid.

În cazul respingerii proiectului, solicitantul va fi informat asupra motivelor respingerii. Dacă proiectul nu îndeplinește toate criteriile stabilite este respins.

Atenție!

Având în vedere că depunerea cererii de finanțare se face electronic, procesul de clarificări se va desfășura astfel:

- Se vor solicita maxim 2 clarificări pentru această etapă de evaluare;
- Solicitantul va avea obligația să răspundă în maxim 5 zile lucrătoare.

Numai cererile de finanțare eligibile (care îndeplinesc toate criteriile din Grila de verificare a admisibilității și eligibilității) sunt admise în următoarea etapă a procesului de evaluare, respectiv evaluarea tehnică și financiară a proiectului.

La finalizarea procesului de verificare administrativă și a eligibilității, solicitantul va fi informat în scris privind îndeplinirea sau neîndeplinirea criteriilor de conformitate administrativă și de eligibilitate.

4.1.2 Evaluarea cererilor de finanțare

Evaluarea proiectelor se face după trei criterii majore:

- Relevanța și oportunitatea proiectului - 20 puncte
- Maturitatea și calitatea pregătirii proiectului – 60 puncte
- Sustenabilitatea proiectului – 20 puncte

Fiecare dintre cele trei criterii este împărțit în subcriterii punctate corespunzător. Nota pe fiecare criteriu în parte se calculează prin însumarea notelor acordate tuturor subcriteriilor care îl compun. Punctajul total acordat proiectului reprezintă suma notelor acordate celor 3 criterii, respectiv între 0 și 100 de puncte.

Punctajul minim pentru fiecare criteriu este după cum urmează:

- Relevanța și oportunitatea proiectului - 8 puncte
- Maturitatea și calitatea pregătirii proiectului – 40 puncte
- Sustenabilitatea proiectului – 12 puncte

Obținerea punctajului minim pentru fiecare criteriu nu asigură promovarea spre finanțare. Pragul de calitate pe care fiecare proiect trebuie să îl întrunească pentru acordarea finanțării nerambursabile este minim 80 de puncte, cu obținerea peste minim la fiecare criteriu în parte.

Astfel, dacă proiectul obține punctajul minim alocat fiecărui criteriu și un total mai mic sau egal cu 60 de puncte, acesta va fi respins.

Proiectele care obțin 80 de puncte, cu obținerea peste minim la fiecare criteriu în parte, vor fi declarate ca selectate pentru acordarea finanțării nerambursabile.

Evaluarea proiectului va permite aprecierea contribuției proiectului la îndeplinirea obiectivelor POIM, la implementarea legislației relevante cu privire la sectorul de management al deșeurilor din România. Se va urmări ca propunerea de proiect să fie clară, coerentă, realistă și fezabilă cu privire la operațiunile propuse, termenele de realizare, eficiența investițiilor. Se va evalua coerența între problemele identificate, obiectivele proiectului, activitățile propuse și rezultatele estimate. Toate activitățile propuse în proiect trebuie să fie clar descrise și cuantificate. Se va evalua dacă resursele folosite pentru implementarea proiectului sunt suficiente. Planificarea activităților trebuie să fie realistă. Bugetul proiectului, defalcăt pe categorii de cheltuieli trebuie să fie transparent și coerent.

Evaluarea se va face conform Grilei de evaluare din Anexa 3.

Atenție!

Având în vedere că depunerea cererii de finanțare se face electronic, procesul de clarificări se va desfășura astfel:

- Se vor solicita maxim 2 clarificări pentru această etapă de evaluare;
- Solicitantul va avea obligația să răspundă în maxim 5 zile lucrătoare.

Etapă de clarificări descrisă mai sus se aplică evaluării realizate la nivelul AM POIM. În etapa de evaluare a proiectului la nivelul Comisiei Europene / IQR, etapele de clarificări nu se supun regulilor de mai sus.

Eventualele documente suplimentare aplicabile unor situații punctuale pot fi solicitate solicitantului pe întreg parcursul procesului de pregătire sau de evaluare la nivelul COM/IQR.

Pentru fiecare proiect selectat în vederea finanțării se va întocmi o notă de aprobare a finanțării. Pentru fiecare proiect respins, solicitantul va fi înștiințat în scris asupra motivelor respingerii.

4.2 Depunerea și soluționarea contestațiilor

În situația în care solicitanții sunt nemulțumiți de repingerea proiectului în oricare dintre etape, inclusiv în etapa de contractare, aceștia au posibilitatea de a contesta acest rezultat.

Contestațiile se depun în termen de 30 zile calendaristice de la comunicarea rezultatului la sediul Ministerul Fondurilor Europene. Soluționarea contestațiilor se va face în termen de maxim 30 de zile calendaristice.

Pentru a putea fi luate în considerare, contestațiile trebuie să respecte următoarele cerințe:

- Identificarea contestatarului, prin: denumirea solicitantului; adresa; funcția, numele și prenumele reprezentantului legal;
- Identificarea proiectului, prin: numărul unic de înregistrare alocat cererii de finanțare (codul SMIS) și titlul proiectului;

- Obiectul contestației (ce se solicită prin formularea contestației);
- Motivele de fapt și de drept (dispozițiile legale naționale și/sau comunitare, principiile încălcate);
- Mijloace de probă (acolo unde există);
- Contestațiile trebuie să fie însoțite de o copie a adresei de comunicare de către AM POIM a rezultatului procesului de evaluare și selecție
- Semnătura reprezentantului legal;
- Data formulării contestației;
- Ștampila(după caz).

Contestațiile sunt analizate și soluționate în termen de 30 de zile (calendaristice) de la data înregistrării lor. În situația în care se consideră necesară o investigație mai amănunțită, care presupune depășirea termenului de 30 de zile, contestatarul va fi anunțat, în scris, asupra termenului de soluționare. Decizia comisiei constituită pentru soluționarea contestațiilor poate fi de admitere sau de respingere și are caracter definitiv la nivelul AM POIM. Contestatarul este notificat în scris asupra deciziei comisiei.

CAPITOLUL 5. CONTRACTAREA PROIECTELOR

Contractul de finanțare (CF) reprezintă un act juridic supus regulilor de drept public, cu titlu oneros pentru beneficiar, de adeziune, comutativ și sinalagmatic prin care se stabilesc drepturile și obligațiile corelative ale părților în vederea implementării operațiunilor.

După finalizarea procesului de evaluare, pentru proiectele care au îndeplinit punctajul, AM POIM redactează nota de aprobare a proiectului și contractul de finanțare.

ATENȚIE!

Contractele de finanțare reprezintă contracte de adeziune, cu clauze prestabilite ce nu pot face obiectul negocierilor dintre părți

Pentru proiectele majore, contractul de finanțare poate fi semnat înainte sau după emiterea deciziei de către Comisia Europeană de aprobare a proiectului.

Solicitantul va încărca în MySMIS 2014 documentele solicitate, în funcție de disponibilitatea sistemului electronic.

Versiunea finală a contractului de finanțare (în special clauzele specifice și anexele) vor fi comunicate ulterior beneficiarilor.

Proiectul poate fi respins în cadrul acestei etape și se va transmite solicitantului o scrisoare de respingere, în cazul în care (lista nu este exhaustivă):

- documentația solicitată nu este transmisă în termenul solicitat ori este incompletă în raport cu cerințele Ghidului sau nu se mai află în perioada de valabilitate;
- se constată modificarea formei inițiale a contractului transmis de către AM POIM și/sau nerespectarea termenului limită de returnare a celor două/trei exemplare de contract semnate și ștampilate;

În cazul proiectelor respinse, AM POIM va comunica solicitantului motivele respingerii cererii de finanțare, existând posibilitatea ca solicitantul să retransmită propunerea de proiect revizuită.

Solicitantul se obligă ca toate documentele transmise să fie în formatul prevăzut de lege și în vigoare la data depunerii acestora, în caz contrar neputându-se încheia contractul.

Numai după ce se constată îndeplinirea tuturor condițiilor solicitate descrise mai sus poate fi demarată procedura de încheiere a Contractului de finanțare, fie în formă olografă (două sau trei exemplare, după caz), fie în formă electronică.

În cazul semnării contractului în formă olografă, Solicitantului îi vor fi transmise cele două/trei exemplare ale CF în vederea semnării de către reprezentantul legal al acestuia și ADI, după caz. Transmiterea către solicitant se va face cu asigurarea unui mijloc de probă a primirii contractului. Contractul de finanțare va fi semnat de către reprezentanții AM POIM și reprezentantul legal al solicitantului, contractul de finanțare intrând în vigoare la data semnării ultimei părți semnate.

Solicitantul are obligația de a semna și ștampila, după caz, contractul pe fiecare pagină și pe fiecare exemplar și de a returna în termenul solicitat de AM POIM (5 zile de la data primirii documentului) cele două/trei exemplare însoțite, eventual, de orice alt document solicitat prin contract. În cazul în care solicitantul nu respectă termenul de semnare a CF și returnare la AM POIM, AM POIM își rezervă dreptul de a respinge finanțarea CF.

Procedura de contractare poate diferi de cea descrisă în Ghidul Solicitantului, în corelare cu funcționalitățile MySMIS. Prin urmare, va fi comunicată ulterior beneficiarilor.

Beneficiarul trebuie să păstreze și să pună la dispoziția organismelor abilitate inventarul asupra activelor dobândite prin finanțarea din instrumente structurale, pe o perioadă de 5 ani de la data închiderii oficiale a POIM.

În conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului european și al Consiliului din 27 aprilie 2016 (GDPR) privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE, datele personale ale beneficiarilor vor fi prelucrate în procesul de încărcare a informațiilor în sistemul informatic MySMIS2014 în conformitate cu prevederile GDPR.

ANEXE

Anexa 1. Formularul Cererii de finanțare

1.1.A. Formular pentru proiectele majore – engleza

1.1.B. Formular pentru proiectele majore și nemajore – română

1.2. Formular pentru proiecte de asistență tehnică

Anexa 2. Fișă de control la depunerea Cererii de finanțare (pentru solicitant) și Fișă de control la contractare

Anexa 3. Grila de verificare administrativă și evaluare a cererilor de finanțare

Anexa 4. Modele declarații (de eligibilitate, angajament, conflict de interese, declarație privind eligibilitatea TVA aferente cheltuielilor, terenuri)

Anexa 5. Categoriile de cheltuieli indicative

Anexa 6. Model contract de finanțare

Anexa 7. Lista proiectelor pentru sectorul de deșeuri eligibile pentru intervențiile de tip A1

Anexa 8. Indicatorii de mediu

Anexa 9. Model orientativ pentru acordul de parteneriat (pentru intervențiile de tip B)

Anexa 10. Listă de verificare politici europene/teme orizontale

Anexa 11. Model simplificat analiza cost beneficiu